

Bruxelles, 30. studenoga 2023.
(OR. en)

16056/23

Međuinstitucijski predmet:
2023/0081(COD)

COMPET 1183
IND 632
MI 1053
BETREG 38
DIGIT 284
ECOFIN 1293
EDUC 467
ENER 645
POLCOM 298
RECH 531
CODEC 2291

NAPOMENA

Od:	Odbor stalnih predstavnika (dio 1.)
Za:	Vijeće
Br. preth. dok.:	15440/1/23 REV 1
Br. dok. Kom.:	7613/23 + 7613/23 ADD1
Predmet:	Uredba o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija) – <i>opći pristup</i>

I. UVOD

1. Komisija je 16. ožujka 2023. Europskom parlamentu i Vijeću podnijela Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija)¹.

---

¹ 7613/23.

2. Komisija je 19. lipnja 2023. objavila radni dokument službi Komisije na kojem se temelji Prijedlog i u kojem se pružaju informacije s objašnjenjima kojima se potkrepljuju regulatorni elementi izneseni u predloženom aktu².
3. Na prijedlog Komisije, opći je cilj Akta o industriji s nultom neto stopom emisija uspostava pravnog okvira kojim se podupire razvoj proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji kako bi se poduprli ciljevi dekarbonizacije Unije do 2030. i cilj klimatske neutralnosti do 2050. te uspostavila sigurnost opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija koje su potrebne za zaštitu otpornosti energetskog sustava Unije.
4. Taj opći cilj pretočen je u specifične ciljeve olakšavanja ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija (prvi stup), smanjenja emisija CO₂ (drugi stup), olakšavanja pristupa tržištima (treći stup), unapređenja vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta u području tehnologija s nultom neto stopom emisija (četvrti stup), podupiranja inovacija (peti stup) i uspostave posebne strukture za provedbu tih ciljeva, u smislu i upravljanja i praćenja (šesti i sedmi stup).
5. Komisija je predložila da se Uredba temelji na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije kojim se Uniji omogućuje da poduzima mjere kojima se povećava usklađenost kako bi se stvorili jednaki uvjeti u Uniji u kojima se može razvijati proizvodnja tehnologija s nultom neto stopom emisija. To pogoduje inovacijama i olakšava zelenu tranziciju.

II. ISPITIVANJE PRIJEDLOGA U OKVIRU OSTALIH INSTITUCIJA

6. Odbor za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) Europskog parlamenta imenovao je g. Christiana EHLERA (EPP, DE) izvjestiteljem za Prijedlog akta o industriji s nultom neto stopom emisija. Odbor ITRE glasovao je o svojim izmjenama Prijedloga Komisije 25. listopada 2023. O pregovaračkom mandatu Europskog parlamenta glasovalo se na plenarnoj sjednici 21. studenoga 2023.

---

² 10870/23.

7. Mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu akta o industriji s nultom neto stopom emisija doneseno je 13. srpnja 2023.³, a zatraženo mišljenje Odbora regija 5. srpnja 2023.⁴

III. RAD U OKVIRU VIJEĆA

8. Odbor stalnih predstavnika 17. ožujka 2023. saslušao je prezentaciju Komisije o Prijedlogu akta o industriji s nultom neto stopom emisija.
9. Vijeće (konkurentnost) saslušalo je prezentaciju Komisije o sadržaju, cilju i opsegu primjene tog prijedloga na svojem sastanku 22. svibnja 2023.
10. Radna skupina za konkurentnost i rast (industrija) započela je s ispitivanjem Prijedloga 20. ožujka 2023. tijekom švedskog predsjedanja te je do kraja švedskog predsjedanja održala još sedam sastanaka. Prvi kompromisni tekst koji je pripremila švedsko predsjedništvo⁵ objavljen je u lipnju 2023.
11. Tehnički rad nastavljen je tijekom španjolskog predsjedanja na sastancima Radne skupine održanima 5., 7. i 10. srpnja, na temelju kojih je španjolsko predsjedništvo izradilo revidirani kompromisni tekst⁶. Predsjedništvo je nastojalo poboljšati jasnoću i izvedivost Prijedloga te pružiti pravnu sigurnost, posebno jačanjem usklađenosti odredaba s ciljevima unutarnjeg tržišta. Revidirani kompromisni tekst razmotren je na sastancima Radne skupine 11., 14. i 18. rujna 2023.

---

³ 12012/23.

⁴ 12167/23.

⁵ 10895/23.

⁶ 12590/23 + ADD 1.

12. Odbor stalnih predstavnika na sastanku 13. listopada 2023. raspravljao je o području primjene Akta o industriji s nultom neto stopom emisija, sadržaju popisa strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija, pristupu o primjeni kriterija za dražbe, javnu nabavu i druge programe potpore te je pružio smjernice o daljnjim koracima u vezi s tim pitanjima. Iako je velik broj delegacija podržao proširenje područja primjene Akta o industriji s nultom neto stopom emisija kako bi se obuhvatile i transformativne industrijske tehnologije za dekarbonizaciju, njihova su mišljenja bila podijeljena u pogledu popisa strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija, pri čemu je, međutim, jasna većina delegacija podržala uključivanje nuklearnih tehnologija i održivih alternativnih goriva. Kad je riječ o pristupu tržištima, mnoge delegacije zatražile su fleksibilnost da države članice primjenjuju necjenovne kriterije za postizanje ciljeva politike kao što su okolišna održivost, inovacije, energetska integracija ili otpornost lanca opskrbe putem postupaka dodjele.
13. Predsjedništvo je istodobno pripremlilo treći kompromisni tekst⁷, koji je bio temelj za rasprave Radne skupine za konkurentnost i rast (industrija) na sastancima 16., 19. i 31. listopada te 6. studenoga 2023. Radna skupina proučila je četvrti kompromisni tekst⁸ predsjedništva na sastanku 13. studenoga 2023.
14. Odbor stalnih predstavnika 22. studenoga razmotrio je kompromisni prijedlog predsjedništva (dokument 15440/23) za opći pristup o Aktu o industriji s nultom neto stopom emisija u cilju njegova prosljeđivanja Vijeću za konkurentnost na odobrenje 7. prosinca. Rasprava je pokazala da tekst treba detaljnije razmotriti, a predsjedništvo ga je odlučilo ponovno proučiti nakon izmjena teksta.
15. Odbor stalnih predstavnika 24. studenoga razmotrio je revidirani kompromisni prijedlog predsjedništva (dokument 15440/1/23 REV1) i predsjedništvo ga je odlučilo podnijeti Vijeću bez daljnjih znatnih izmjena. Predsjedništvo je također zaključilo da su utvrđena dva ključna politička pitanja koja bi trebalo razmotriti na ministarskoj razini.

---

⁷ 14082/23.

⁸ 14983/23.

16. Predsjedništvo predstavlja kompromisni tekst naveden u Prilogu ovoj napomeni, koji ne sadržava znatne izmjene u usporedbi s prethodnim tekstom predsjedništva (dokument 15440/1/23 REV1). Manje uredničke izmjene teksta označene su **podebljanim i podcrtanim slovima** za dodavanja i simbolom [...] za brisanja. Osim toga, uvodne izjave u tekstu trebat će prilagoditi u kasnijoj fazi, prema potrebi, kako bi ih se uskladilo s odredbama.
17. Ovaj kompromisni tekst odražava stalne napore predsjedništva i država članica da, uz potporu Komisije, pronađu pravu ravnotežu između različitih interesa i ciljeva te da odgovore na zahtjeve delegacija. Predsjedništvo stoga smatra da tekst predstavlja dobru osnovu za početak pregovora s Europskim parlamentom.

IV. **KLJUČNA POLITIČKA PITANJA**

– Financijske odredbe povezane s popisom strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija

18. U usporedbi s Prijedlogom Komisije, predsjedništvo u članku 3.b predlaže da se na zahtjev nekoliko delegacija na popis strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija uključe tehnologije za proizvodnju energije nuklearne fisije i tehnologije održivih alternativnih goriva. Istodobno, u Prijedlogu se u stavku 3. istog članka naglašava da se time ne dovodi u pitanje pravo države članice da izabere među različitim izvorima energije i utvrdi opću strukturu svoje opskrbe energijom ni dodjela financijskih sredstava Unije ili potpora Unije putem Europske investicijske banke.

– Dražbe za uvođenje obnovljivih izvora energije

19. Prijedlogom predsjedništva dodaje se mogućnost da države članice primjenjuju i pretkvalifikacijske kriterije i kriterije dodjele iz članka 20. te se utvrđuje minimalni početni udio od 20 % godišnje količine koja se stavlja na dražbu po državi članici za primjenu tih kriterija. Komisija je ovlaštena definirati te kriterije u provedbenom aktu i revidirati količinu koja se stavlja na dražbu na temelju procjene funkcioniranja sustava.

V. ZAKLJUČAK

20. S obzirom na navedeno Vijeće (konkurentnost) poziva se da na sastanku 7. prosinca 2023. prouči dva navedena ključna politička pitanja i postigne dogovor o općem pristupu na temelju kompromisnog prijedloga priloženog ovoj napomeni.
-

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o uspostavi okvira mjera za jačanje europskog ekosustava za proizvodnju proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija (Akt o industriji s nultom neto stopom emisija)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114. i članak 192. stavak 1. u vezi s člancima od 16. do 18. ove Uredbe,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁰,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Transformacija prema nultoj neto stopi emisija već dovodi do golemih industrijskih, gospodarskih i geopolitičkih promjena u cijelom svijetu, koje će postati sve izraženije kako svijet bude napredovao prema dekarbonizaciji.

---

⁹ SL L 349, 29.9.2023., str. 179.

¹⁰ SL C 2023/254, 26.10.2023.

- (1a) S obzirom na složenost i transnacionalni karakter tehnologija s nultom neto stopom emisija, nacionalne mjere za osiguravanje pristupa tim tehnologijama koje nisu koordinirane vrlo bi vjerojatno narušile tržišno natjecanje i dovele do fragmentacije jedinstvenog tržišta. Nekoordinirano djelovanje država članica može dovesti do uvođenja neusklađenih propisa za tržišne subjekte, što bi dovelo do različitih razina pristupa opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija u državama članicama, među ostalim pružanjem različitih razina potpore projektima proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uspostavljanjem različitih pravila i nekoordiniranih oblika javne nabave, različitih postupaka i trajanja postupaka u pogledu izdavanja dozvola, što bi dovelo do prepreka prekograničnoj trgovini među državama članicama, čime bi se otežalo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Stoga je, kako bi se zaštitilo funkcioniranje jedinstvenog tržišta, potrebno uspostaviti zajednički pravni okvir Unije kojim će se na taj glavni izazov zajednički odgovoriti povećanjem otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije u području tehnologija s nultom neto stopom emisija.

- (1b) Istodobno, Unija se obvezala na ubrzanu dekarbonizaciju svojeg gospodarstva i ambiciozno uvođenje obnovljivih izvora energije kako bi se do 2050. postigla klimatska neutralnost ili nulta neto stopa emisija (emisije nakon što se odbiju uklanjanja). Taj je cilj okosnica europskog zelenog plana i ažurirane industrijske strategije EU-a te je usklađen s obvezama koje je Unija preuzela u pogledu globalnog djelovanja u području klime u okviru Pariškog sporazuma¹¹. Kako bi se postigao cilj klimatske neutralnosti, Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća¹² utvrđen je obvezujući klimatski cilj Unije za smanjenje neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na 1990. Predloženim paketom „Spremni za 55 %”¹³ nastoji se ostvariti klimatski cilj Unije za 2030. te se revidira i ažurira s tim povezano zakonodavstvo Unije.
- (1c) Osim toga, u komunikaciji naslovljenoj „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija”¹⁴ utvrđuje se sveobuhvatan pristup za širenje tehnologija čiste energije, koji se temelji na četiri stupa. Prvim stupom nastoji se stvoriti regulatorno okružje kojim se pojednostavnjuje i optimizira izdavanje dozvola za nove prostore za proizvodnju i sastavljanje tehnologija s nultom neto stopom emisija te olakšava širenje industrije Unije s nultom neto stopom emisija. Drugi je stup plana poticanje ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i njezina financiranja. Treći stup odnosi se na razvoj vještina potrebnih za ostvarenje tranzicije i povećanje broja kvalificiranih radnika u sektoru tehnologija čiste energije. Četvrti stup usmjeren je na trgovinu i diversifikaciju lanca opskrbe kritičnim sirovinama. To uključuje osnivanje kluba za kritične sirovine, suradnju s partnerima istomišljenicima na zajedničkom jačanju lanaca opskrbe i diversifikaciju umjesto oslanjanja na pojedinačne dobavljače za ključne resurse.

---

¹¹ Odluka Vijeća (EU) 2016/1841 od 5. listopada 2016. o sklapanju, u ime Europske unije, Pariškog sporazuma donesenoga u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (SL L 282, 19.10.2016., str. 4.).

¹² Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uređaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

¹³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Spremni za 55 %”: ostvarivanje klimatskog cilja EU-a za 2030. na putu ka klimatskoj neutralnosti. COM(2021) 550, 14.7.2021.

¹⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija (COM/2023/62 final, 1.2.2023.).

- (2) Jedinstveno tržište odgovarajuće je okružje za dovoljno opsežan i brz prekogranični pristup tehnologijama koje su potrebne za postizanje klimatskih i energetske ambicije Unije. Put prema nultoj neto stopi emisija otvara velike mogućnosti za širenje industrije Unije s nultom neto stopom emisija, pri čemu se iskorištava snaga jedinstvenog tržišta, tako što se promiču ulaganja u tehnologije, čime se omogućuje dekarbonizacija naših gospodarskih sektora, od opskrbe energijom do prometa, zgrada i industrije. Snažna industrija s nultom neto stopom emisija u Europskoj uniji može znatno doprinijeti učinkovitom postizanju klimatskih i energetske ciljeva Unije, kao i drugih ciljeva zelenog plana, uz zaštitu i otvaranje kvalitetnih radnih mjesta te poticanje rasta.
- (7) Energetska učinkovitost treba se staviti na prvo mjesto kako bi se ostvarili klimatski i energetske ciljevi za 2030. Ušteda energije najjeftiniji je, najsigurniji i najčišći način za postizanje tih ciljeva. „Energetska učinkovitost na prvom mjestu” opće je načelo energetske politike EU-a i važno je za njezinu praktičnu primjenu u odlukama o politikama i ulaganjima. Stoga je ključno povećati kapacitete Unije za proizvodnju energetske učinkovitih tehnologija, kao što su dizalice topline, centralizirano grijanje i hlađenje te tehnologije pametnih mreža, koje pomažu EU-u da smanji i kontrolira svoju potrošnju energije.

- (8) Unijini ciljevi dekarbonizacije, sigurnost opskrbe energijom, digitalizacija energetskog sustava i elektrifikacija potražnje, na primjer u pogledu mobilnosti i potrebe za dodatnim i bržim stanicama za brzo punjenje, zahtijevaju golemo širenje elektroenergetskih mreža u Europskoj uniji na razini prijenosa i na razini distribucije. Na razini prijenosa potrebni su sustavi za visokonaponsku istosmjernu struju (ISVN), među ostalim, radi priključenja energije iz obnovljivih izvora na moru, dok se na razini distribucije povezivanje pružatelja električne energije i upravljanje fleksibilnošću potrošnje temelje na ulaganjima u inovativne mrežne tehnologije, kao što su pametno punjenje električnih vozila (EVSC), energetska učinkovitost zgrada i industrijska automatizacija te pametno upravljanje, napredna mjerna infrastruktura (AMI) i kućni sustavi za upravljanje energijom (HEMS). Elektroenergetska mreža treba biti u interakciji s brojnim akterima ili uređajima na temelju detaljne razine vidljivosti, a time i dostupnosti podataka, kako bi se omogućili fleksibilnost, pametno punjenje i pametne zgrade s pametnim elektroenergetskim mrežama koje potrošačima omogućuju da upravljaju potrošnjom i upotrebljavaju energiju iz obnovljivih izvora. Za povezivanje tehnologija s nultom neto stopom emisija na mrežu Europske unije potrebno je znatno proširiti proizvodne kapacitete elektroenergetskih mreža u aspektima kao što su kabeli, trafostanice i transformatori na moru i na kopnu.
- (9) Stoga je potrebno uložiti dodatne napore u politike kako bi se poboljšali tržišni uvjeti za one tehnologije koje su komercijalno dostupne, kao i sigurnost opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija i njihovim lancima opskrbe, smanjila fragmentacija tržišta i zaštitila ili ojačala opća otpornost i konkurentnost energetskog sustava Unije, uz dobar potencijal za brz rast kako bi se podupro klimatski cilj Unije za 2030. [...] **T**o uključuje pristup sigurnom i održivom izvoru najkvalitetnijih goriva, kako je opisano u uvodnoj izjavi 8. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/1214.

- (10) Kako bi se ostvarili ciljevi za 2030., potrebno je u prvi plan staviti neke od tehnologija s nultom neto stopom emisija, koje se smatraju strateškima, među ostalim i zato što one mogu znatno doprinijeti ostvarenju nulte neto stope emisija do 2050. Te strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija iznimno su važne za otvorenu stratešku autonomiju Unije jer građanima omogućuju pristup čistoj, povoljnoj i sigurnoj energiji. S obzirom na njihovu ulogu, za te bi tehnologije trebalo osigurati još jednostavnije i učinkovitije postupke izdavanja dozvola, dobivanje statusa od najveće nacionalne važnosti u okviru nacionalnog prava i dodatnu potporu za privlačenje skupnog ulaganja, uz istodobno ispunjavanje obveza EU-a i međunarodnih obveza na temelju direktiva o prirodi i Aarhuške konvencije. Strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija trebale bi biti komercijalno dostupne tehnologije s nultom neto stopom emisija, imati dobar potencijal za brz rast i dosegnuti najmanje 8. razinu tehnološke spremnosti. Takvim bi se tehnologijama trebala ojačati sigurnost lanaca opskrbe unutar Unije te istodobno doprinijeti ciljevima Unije u pogledu dekarbonizacije i poboljšati funkcioniranje jedinstvenog tržišta.
- (10a) Popis strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija uključuje i tehnologije koje ne prihvaćaju sve države članice kao izvor čiste i sigurne energije. To je u skladu s njihovim pravom da izaberu među različitim izvorima energije i utvrde opću strukturu svoje opskrbe energijom, kao i svoju industrijsku politiku. Kako bi se zaštitila ta prava, popisom strateških tehnologija ne dovodi se u pitanje dodjela sredstava u okviru trenutnog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027., posebno u pogledu kriterija raspodjele i kriterija dodjele povezanih s energetske tehnologijama u okviru fondova Unije, uključujući one koje se financiraju putem emisijskih jedinica u okviru ETS-a ili potpore EIB-a. Država članica također ne bi trebala biti obvezna priznati kao strateške projekte kojima se podupire lanac vrijednosti tehnologije koju relevantna država članica ne prihvaća kao dio svoje kombinacije izvora energije.
- (11) Kako bi se osigurala otpornost budućeg energetskog sustava Unije, to bi se povećanje trebalo provesti u cijelom lancu opskrbe dotičnih tehnologija, pri čemu je potrebna potpuna koherentnost i usklađenost s [Aktom o kritičnim sirovinama] i Aktom o čipovima.

- (11-b) Ovom bi se Uredbom trebao dopuniti [Akt o kritičnim sirovinama] usmjeravanjem na proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u smislu konačnih proizvoda, ključnih sastavnih dijelova i posebnih strojeva koji se upotrebljavaju za njihovu proizvodnju. Umjesto toga, [Akt o kritičnim sirovinama] usmjeren je na dio lanca opskrbe koji se nalazi više u lancu, posebno kritične sirovine, te njihovo vađenje, obradu i recikliranje. Oni su neophodni za širok raspon strateških sektora, uključujući industriju s nultom neto stopom emisija, digitalnu industriju, zrakoplovno-svemirske i obrambene sektore. Slijedeći istu logiku poticanja poslovnog modela, nadogradnje i osiguravanja odgovarajućih vještina te podupiranja ulaganja, ovom Uredbom i [Aktom o kritičnim sirovinama] zajednički se stvara regulatorna potporna sinergija u cijelom lancu opskrbe proizvodnjom tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Ovom se Uredbom pojašnjava da su njome obuhvaćeni i obrađeni materijali koji su ključan sastavni dio tehnologija s nultom neto stopom emisija, osim kritičnih sirovina obuhvaćenih [Aktom o kritičnim sirovinama].
- (11-a) Konačni proizvodi i posebni sastavni dijelovi koji su ključni za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija navedeni su u Prilogu X. na neiscrpan način, a uključuju konačne proizvode i njihove sastavne dijelove koje proizvodi i kojima trguje poduzeće, poput obrađenih materijala, ali isključujući sirovine obuhvaćene [Aktom o kritičnim sirovinama]. U slučajevima integriranih proizvodnih objekata koji uključuju proizvodnju materijala obuhvaćenih područjem primjene [Akta o kritičnim sirovinama] i ove Uredbe, konačni proizvod objekta trebao bi odrediti područje primjene unutar kojeg je taj objekt reguliran. Posebni sastavni dijelovi i posebni strojevi koji nisu uključeni u Prilog X. i dalje mogu biti obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe u slučajevima u kojima na temelju dokaza dostavljenih nacionalnom nadležnom tijelu nositelj projekta može dokazati, primjerice putem tržišnih studija ili ugovora o otkupu, da se određeni sastavni dijelovi ili posebni strojevi prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, isključujući kritične sirovine obuhvaćene područjem primjene Akta o kritičnim sirovinama.

(11a) Kako bi se otklonili problemi u sigurnosti opskrbe i usto doprinijelo pružanju potpore otpornosti energetskeg sustava Unije i naporima poduzetima u cilju dekarbonizacije i modernizacije, potrebno je povećati kapacitete za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Unija treba osigurati da regulatorno okružje omogućuje proizvođačima solarnih fotonaponskih tehnologija da povećaju svoju konkurentnost i poboljšaju izgleda za sigurnost opskrbe tako što će nastojati do 2030. dosegnuti najmanje 30 gigavata operativnog kapaciteta za proizvodnju solarne fotonaponske energije u cijelom lancu vrijednosti fotonaponske energije, u skladu s ciljevima utvrđenima u okviru Europskog saveza za solarnu fotonaponsku industriju, koji je uspostavljen na temelju strategije Unije za solarnu energiju¹⁵. Unija treba osigurati da regulatorno okružje omogućuje proizvođačima tehnologija vjetra i dizalica topline da ojačaju svoju konkurentnost i zadrže ili povećaju svoje postojeće tržišne udjele u ovom desetljeću, u skladu s Unijinim predviđanjima o uvođenju tehnologija koja su u skladu s njezinim energetskeim i klimatskeim ciljevima do 2030.¹⁶ To znači da bi do 2030. kapacitet Unije za proizvodnju energije vjetra iznosio najmanje 36 GW, a kapacitet za proizvodnju dizalica topline najmanje 31 GW. Proizvođači baterija i elektrolizatora iz Unije trebaju pronaći regulatorno okružje koje im omogućuje učvrstiti svoj vodeći položaj u području tehnologije i aktivno doprinositi oblikovanju tih tržišta. Za baterijske tehnologije to bi značilo doprinos ciljevima Europskog saveza za baterije, pri čemu se teži tomu da gotovo 90 % godišnje potražnje za baterijama u Uniji pokriju proizvođači baterija iz Unije, što odgovara proizvodnom kapacitetu Unije od najmanje 550 GWh do 2030. Za proizvođače elektrolizatora u EU-u u planu REPowerEU predviđa se cilj od 10 milijuna tona domaće proizvodnje vodika iz obnovljivih izvora i dodatnih 10 milijuna tona uvoza vodika iz obnovljivih izvora do 2030.

---

¹⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Strategija EU-a za solarnu energiju (SWD(2022) 148 final, 18.5.2022.).

¹⁶ U skladu s ciljevima utvrđenima u planu REPowerEU (COM(2022) 230 final) i Radnom dokumentu službi Komisije o provedbi akcijskog plana REPowerEU: Potrebe za ulaganjima, akcelerator vodika i postizanje ciljeva za biometan, priloženom dokumentu Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija – Plan REPowerEU (SWD(2022) 230 final, 18.5.2022.).

Da bi vodeći položaj EU-a u području tehnologije podrazumijevao i vodeći položaj na tržištu, kako se navodi u Zajedničkoj izjavi Komisije i Europskog saveza za čisti vodik, proizvođačima elektrolizatora iz EU-a trebalo bi dodatno omogućiti da povećaju svoj kapacitet tako da ukupni postavljeni kapacitet elektrolizatora dosegne najmanje 100 GW za vodik do 2030.

Proizvođači zrakoplovnih i pomorskih goriva iz Unije trebaju dodatno razvijati, proizvoditi i proširivati održiva alternativna goriva kako bi znatno doprinijeli smanjenju emisija stakleničkih plinova u prometnom sektoru za 90 % do 2050., kao i ispunjavanju obveza utvrđenih u [ReFuel EU Aviation / Fuel EU Maritime]. To snažno podupire i industrijski savez za lanac vrijednosti obnovljivih i niskougljičnih goriva. Unija treba osigurati da im regulatorno okruženje i okvir potpore za proizvođače tehnologija održivih zrakoplovnih i pomorskih alternativnih goriva omogućuju da povećaju svoje proizvodne kapacitete u cijelom lancu vrijednosti goriva, od prikupljanja sirovina i opskrbe njima do miješanja, uključujući kapacitete za pretvorbu i rafiniranje.

- (11b) Razmatrajući te ciljeve zajedno, istodobno treba uzeti u obzir da za određene elemente lanca opskrbe (kao što su invertori te solarne ćelije, pločice i ingoti za solarnu fotonaponsku energiju ili katode i anode za baterije) Unija ima nizak proizvodni kapacitet. Kako bi se pomoglo u uklanjanju bojazni u pogledu ovisnosti o uvozu i povezanih slabosti te osiguralo postizanje klimatskih i energetske ciljeva Unije, predlaže se opća referentna vrijednost za proizvodnju strateških proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija u Europskoj uniji, uz istodobno nastojanje da se uspostavi slična referentna vrijednost za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Cilj godišnjeg kapaciteta Unije za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebao bi biti približavanje ukupnoj godišnjoj referentnoj vrijednosti za proizvodnju od najmanje 40 % godišnjih potreba za uvođenjem strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija do 2030. ili postizanje te vrijednosti.

- (11d) Osim toga, proizvodi tehnologija s nultom neto stopom emisija doprinjet će otpornosti i sigurnosti opskrbe Unije čistom energijom. Sigurna opskrba čistom energijom preduvjet je za gospodarski razvoj, kao i za javni red i sigurnost. Proizvodi tehnologija s nultom neto stopom emisija pogodovat će i drugim strateški važnim gospodarskim sektorima, kao što su poljoprivreda i proizvodnja hrane, što će se postići osiguravanjem pristupa čistoj energiji i strojevima po konkurentnim cijenama, čime će se na održiv način doprinijeti sigurnosti opskrbe hranom u EU-u i sve većem tržišnom plasmanu alternativnih ekoloških proizvoda u okviru kružnog gospodarstva. Nadalje, ostvarenje klimatskih ambicija Unije dovest će i do gospodarskog rasta i socijalne dobrobiti.
- (11e) Kako bi se održala konkurentnost i smanjile postojeće strateške ovisnosti o uvozu ključnih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovim lancima opskrbe, a pritom izbjeglo stvaranje novih ovisnosti, Unija treba i dalje jačati svoju industrijsku bazu s nultom neto stopom emisija te postati konkurentnija i poticajnija za inovacije. Unija treba omogućiti brži, jednostavniji i predvidljiviji razvoj proizvodnih kapaciteta, uz istodobno smanjenje administrativnog opterećenja i uklanjanje prekograničnih prepreka.
- (11f) Kako bi se projekti za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija što brže uveli ili proširili u svrhu sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija, važno je osigurati učinkovitost sigurnosti planiranja i ulaganja tako da se administrativno opterećenje nositeljâ projekata svede na najmanju moguću mjeru. Zbog toga bi države članice trebale pojednostavniti postupke izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija i pritom osigurati da ti projekti budu sigurni, pouzdani i okolišno održivi te da udovoljavaju okolišnim, društvenim i sigurnosnim zahtjevima. U zakonodavstvu Unije u području zaštite okoliša utvrđeni su zajednički uvjeti za oblikovanje i sadržaj nacionalnih postupaka izdavanja dozvola, čime se osigurava visoka razina zaštite okoliša.

Statusom strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija ne bi trebalo dovesti u pitanje primjenjive uvjete za izdavanje dozvola za odgovarajuće projekte, uključujući one utvrđene u Direktivi 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷, Direktivi Vijeća 92/43/EEZ¹⁸, Direktivi 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹, Direktivi 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća²⁰, Direktivi 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²¹ te Direktivi (EU) 2010/75 Europskog parlamenta i Vijeća²².

- (11g) Osim toga, nepredvidljivost, složenost i katkad predugo trajanje nacionalnih postupaka izdavanja dozvola narušavaju sigurnost ulaganja koja je potrebna za učinkovit razvoj projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. Kako bi osigurale i ubrzale njihovu učinkovitu provedbu, države članice trebale bi stoga primjenjivati pojednostavnjene i učinkovite postupke izdavanja dozvola. Osim toga, strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija trebalo bi smatrati hitnima na nacionalnoj razini te bi im stoga trebalo dodijeliti prioritetni status ako i u mjeri u kojoj nacionalno pravo predviđa takvo hitno postupanje u svim pravosudnim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji su s njima povezani, a da se pritom nadležna tijela ne spriječi u pojednostavnjenju izdavanja dozvola za druge projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji nisu strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija ili općenito za takve projekte.

---

¹⁷ Direktiva 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 26, 28.1.2012., str. 1.).

¹⁸ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

¹⁹ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

²⁰ Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ.

²¹ Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprečavanja i otklanjanja štete u okolišu (SL L 143, 30.4.2004., str. 56.).

²² Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (preinaka) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).

- (11h) S obzirom na njihovu ulogu u uspostavi sigurnosti opskrbe Unije tehnologijama s nultom neto stopom emisija i njihov doprinos otvorenoj strateškoj autonomiji Unije te zelenoj i digitalnoj tranziciji, tijela odgovorna za izdavanje dozvola trebala bi smatrati strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija projektima od javnog interesa. Na temelju svoje procjene od slučaja do slučaja tijelo odgovorno za izdavanje dozvola može zaključiti da javni interes koji se ostvaruje projektom prevladava nad javnim interesima koji se odnose na zaštitu prirode i okoliša te da se stoga projekt može odobriti ako su ispunjeni svi relevantni uvjeti navedeni u Direktivi 2000/60/EZ, Direktivi 92/43/EEZ i Direktivi 2009/147/EZ²³ ili u [Uredbi o obnovi prirode].
- (11i) Kako bi se smanjila složenost i povećale učinkovitost i transparentnost, nositelji projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija trebali bi biti u kontaktu s imenovanom kontaktnom točkom odgovornom za olakšavanje i koordinaciju cjelokupnog postupka izdavanja dozvola koja doprinosi donošenju sveobuhvatne odluke u odgovarajućem roku. U tu svrhu države članice trebale bi imenovati jednu jedinstvenu kontaktnu točku ili više njih. Ako država članica odluči imenovati više od jedne kontaktne točke, trebala bi nositeljima projekta pružiti jasne informacije o tome koja je kontaktna točka odgovorna za njihov projekt. Država članica trebala bi odlučiti bi li imenovana kontaktna točka trebala biti i tijelo koje donosi odluke o izdavanju dozvola. Imenovana kontaktna točka trebala bi barem obavijestiti nositelje projekata o sveobuhvatnoj odluci. Ovisno o unutarnjem ustroju države članice, zadaće imenovane kontaktne točke moglo bi se delegirati nekom drugom tijelu, na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini, podložno istim uvjetima.

---

²³ Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7–25.).

- (11j) Kako bi se razjasnio status strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija u pogledu izdavanja dozvola, države članice trebale bi zajamčiti pravodobno rješavanje sporova koji se odnose na postupak izdavanja dozvola. U tu svrhu države članice trebale bi osigurati da podnositelji zahtjeva i nositelji projekata imaju pristup jednostavnom postupku rješavanja sporova i da se za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija odobri hitno postupanje u svim pravosudnim postupcima i postupcima rješavanja sporova koji se na njih odnose, uz poštovanje prava na obranu, ako i u mjeri u kojoj nacionalno pravo predviđa takvo hitno postupanje.
- (11k) Kako bi se poduzećima i nositeljima projekata omogućilo da se, među ostalim, i za prekogranične projekte izravno koriste prednostima unutarnjeg tržišta bez nepotrebnih dodatnih administrativnih opterećenja, u Uredbi (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća²⁴, kojom se uspostavlja jedinstveni digitalni pristupnik, predviđena su opća pravila za pružanje informacija, postupaka i usluga podrške koji su važni za funkcioniranje unutarnjeg tržišta na internetu. Informacije koje je potrebno dostaviti nacionalnim nadležnim tijelima putem imenovane kontaktne točke u okviru postupaka izdavanja dozvola obuhvaćenih ovom Uredbom bit će navedene u Prilogu I. Uredbi (EU) 2018/1724 nakon njezine izmjene ovom Uredbom, a povezani postupci sadržani su u njezinu Prilogu II. kako bi nositelji projekata imali pristup postupcima koji su u cijelosti dostupni na internetu i uslugama tehničkog sustava utemeljenog na načelu „samo jednom”. Imenovane kontaktne točke koje djeluju kao jedinstvene kontaktne točke na temelju ove Uredbe navedene su na popisu usluga podrške i rješavanja problema u Prilogu III. Uredbi (EU) 2018/1724.

---

²⁴ Uredba (EU) 2018/1724 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. listopada 2018. o uspostavi jedinstvenog digitalnog pristupnika za pristup informacijama, postupcima, uslugama podrške i rješavanja problema te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1024/2012 (SL L 295, 21.11.2018., str. 1.).

(111) Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija podvrgavaju se dugotrajnim i složenim postupcima izdavanja dozvola u trajanju od dvije do sedam godina, ovisno o državi članici, tehnologiji i segmentu lanca vrijednosti. S obzirom na veličinu potrebnih ulaganja, osobito u projekte izgradnje gigatvornica koji su potrebni da bi se postigla očekivana ekonomija razmjera, neodgovarajućim izdavanjem dozvola stvara se dodatna i često štetna prepreka povećanju kapaciteta Unije za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija. Kako bi se nositeljima projekata i drugim ulagačima pružile sigurnost i jasnoća potrebne za povećanje razvoja projekata za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, države članice trebale bi osigurati da postupak izdavanja dozvola za takve projekte ne premašuje utvrđene rokove. Za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija trajanje postupka izdavanja dozvola ne bi smjelo biti dulje od dvanaest mjeseci za objekte s godišnjom proizvodnjom od 1 GW ili većom od toga, odnosno devet mjeseci za one s godišnjom proizvodnjom manjom od 1 GW. Za sve druge projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija trajanje postupka izdavanja dozvola ne bi smjelo biti dulje od osamnaest mjeseci za objekte s godišnjom proizvodnjom većom od 1 GW i dvanaest mjeseci za one s godišnjom proizvodnjom manjom od 1 GW. Na tehnologije s nultom neto stopom emisija na koje se ne odnosi mjerilo GW, kao što su mreže i tehnologije za hvatanje i skladištenje ugljika ili hvatanje i uporabu ugljika, trebale bi se primjenjivati gornje granice navedenih rokova. Međutim, prvi korak procjene učinka na okoliš u okviru Direktive o procjeni učinaka na okoliš (2011/92/EU), koji se sastoji od izrade izvješća o procjeni učinka na okoliš, često uglavnom provodi nositelj projekta. Taj korak stoga ne bi trebao biti integriran u rokove koji države članice obvezuju kako je navedeno u postupku izdavanja dozvola. Osim toga, u iznimnim slučajevima povezanim s prirodom, složenošću, lokacijom ili veličinom predloženog projekta države članice trebale bi moći produljiti rokove. Takvi iznimni slučajevi mogli bi uključivati nepredviđene okolnosti zbog kojih je potrebno dopuniti ili dovršiti procjene učinka na okoliš povezane s projektom ili, prema potrebi, kašnjenja zbog postupaka izvlaštenja.

- (11m) Osim toga, s obzirom na važnost strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija za opskrbu Unije energijom određena administrativna ograničenja trebala bi djelomično ukinuti ili pojednostavniti kako bi se ubrzala njihova provedba.
- (11n) Procjene učinka na okoliš i odobrenja koja su potrebna na temelju prava Unije, uključujući ona koja se odnose na vodu, tlo, zrak, ekosustave, staništa, bioraznolikost i ptice, sastavni su dio postupka izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija i važna zaštitna mjera kojom se negativni učinci na okoliš sprečavaju ili svode na najmanju moguću mjeru. Međutim, kako bi postupci za izdavanje dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija bili predvidljivi i pravodobni, trebalo bi iskoristiti svaku mogućnost pojednostavnjenja potrebnih procjena i odobrenja, a da se pritom ne smanjuje razina zaštite okoliša. U tom pogledu potrebne procjene trebalo bi objediniti kako bi se izbjegla nepotrebna preklapanja, a nositelji projekata i odgovorna tijela trebali bi se izričito dogovoriti o opsegu objedinjene procjene prije njezine provedbe kako bi se izbjegli nepotrebni daljnji postupci.
- (11o) Sukobi povezani s uporabom zemljišta mogu stvoriti prepreke uvođenju projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija. Dobro osmišljeni planovi, uključujući prostorne planove i određivanje zona, u kojima se uzima u obzir mogućnost provedbe projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija pripremaju se sudjelovanjem javnosti, njihovi se potencijalni učinci na okoliš procjenjuju i mogli bi doprinijeti uspostavi ravnoteže između javnog interesa i zajedničkog dobra, pri čemu se smanjuje mogućnost sukoba i ubrzava održivo uvođenje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Stoga bi nadležna nacionalna, regionalna i lokalna tijela trebala poticati da pri izradi planova, prema potrebi, uključe odredbe za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte s nultom neto stopom emisija.

- (11oa) Države članice mogle bi se koristiti i drugim instrumentima politike za potporu proizvodnji tehnologija s nultom neto stopom emisija i strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija u određenim zemljopisnim područjima. Ti instrumenti politike mogu uključivati, među ostalim, grupiranje proizvođača tehnologija s nultom neto stopom emisija, ubrzavanje postupka izdavanja dozvola, stvaranje objekata za testiranje tehnologija s nultom neto stopom emisija, omogućivanje regulatornih izoliranih okružja, pomoć u prekograničnoj suradnji, olakšavanje priključivanja na elektroenergetsku mrežu, fizičku i digitalnu infrastrukturu i čistu energiju. Te bi instrumente trebala odrediti nacionalna ili lokalna tijela te bi ih se moglo imenovati za nova područja ili za postojeća industrijska područja.
- (11p) Potrebno je predvidjeti i mjere za postizanje cilja Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO₂ do 2030., čime se podupire dekarbonizacija europskih industrija i borba protiv klimatskih promjena.
- (13) Razvoj rješenja za hvatanje i skladištenje ugljika u industriji koči nedostatak koordinacije. S jedne strane, unatoč sve većem cjenovnom poticaju za CO₂ u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama, industrije su pri ulaganju u hvatanje emisija CO₂ koje bi bilo ekonomski održivo suočene s velikim rizikom da neće moći pristupiti dozvoljenom skladišnom geoprostoru. S druge strane, ulagači u prve skladišne geoprostore za CO₂ imaju početne troškove za njihovo utvrđivanje, razvoj i procjenu, čak i prije nego što mogu podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za regulatorno skladištenje. Tržišnim akterima u planiranju ulaganja može pomoći transparentnost potencijalnog kapaciteta skladištenja CO₂ u smislu geološke prikladnosti relevantnih područja i svih postojećih geoloških podataka, među ostalim neobrađenih i modeliranih podataka, posebno iz istraživanja prostorâ za proizvodnju ugljikovodika. Države članice trebale bi, vodeći računa o povjerljivosti, nacionalnoj sigurnosti i komercijalnoj osjetljivosti, kao i odgovarajućoj naknadi za podatke dobivene od privatnih aktera i koji su u privatnom vlasništvu, takve postojeće podatke učiniti javno dostupnima i, imajući na umu buduće potrebe, redovito izvješćivati o svakom napretku u razvoju skladišnih prostora za CO₂ i odgovarajućim potrebama za kapacitetima utiskivanja i skladištenja kako bi se zajednički postigao cilj na razini Unije u pogledu kapaciteta utiskivanja CO₂. Tim se obvezama u pogledu transparentnosti ne dovodi u pitanje pravo država članica da ne odobre ili da ograniče uvođenje kapaciteta za skladištenje CO₂ na svojem državnom području.

- (13a) Kako bi se izbjeglo nastajanje neupotrebljive imovine i osiguralo da predviđeni kapacitet utiskivanja dovede do smanjenja CO₂, prepoznato je da je do 2030. potrebno uspostaviti potpune i pojedinačne lance vrijednosti hvatanja i skladištenja ugljika, uključujući hvatanje, prijevoz i skladištenje, uz odgovarajuće propise kojima se jamči tržišno natjecanje i otvoren pristup.
- (14) Ključno usko grlo za ulaganja u hvatanje ugljika, koja su danas ekonomski sve isplativija, dostupnost je operativnih skladišnih prostora za CO₂ u Europi, na kojima se temelje poticaji iz Direktive 2003/87/EZ. Radi širenja tehnologija i povećanja vodećih proizvodnih kapaciteta EU treba razviti trajne skladišne geoprostore za CO₂ koji su dopušteni u skladu s Direktivom 2009/31/EU²⁵ i kojima će se odgovoriti na buduće potrebe, kao i prijevozna infrastruktura za CO₂. Utvrđivanjem cilja Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO₂ do 2030., u skladu s očekivanim kapacitetima potrebnima 2030. i uzimajući u obzir poduzeća koja posluju prvenstveno u državama članicama s vrlo ograničenim skladišnim kapacitetom zbog pravnih, geoloških, zemljopisnih, tehničkih ili tržišnih ograničenja, relevantni sektori mogu koordinirati svoja ulaganja u europski lanac vrijednosti za prijevoz i skladištenje CO₂ s nultom neto stopom emisija koji industrije mogu upotrijebiti za dekarbonizaciju svojih operacija. Tom početnom uspostavom kapaciteta poduprijet će se i daljnje skladištenje CO₂ u perspektivi za 2050. Prema procjenama Komisije Unija bi do 2050. trebala hvatati do 550 milijuna tona CO₂ godišnje kako bi ostvarila cilj nulte neto stope emisija²⁶, među ostalim uklanjanjem ugljika. Takvim ciljem u pogledu prvog kapaciteta skladištenja u industrijskim razmjerima smanjit će se rizik ulaganja u hvatanje emisija CO₂, koje je važan alat za postizanje klimatske neutralnosti. Kad se ova Uredba uključi u Sporazum o EGP-u, na odgovarajući način prilagodit će se cilj Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO₂ do 2030.

---

²⁵ Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (Tekst značajan za EGP) (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.).

²⁶ Detaljna analiza uz Komunikaciju Komisije (2018/773) „Čist planet za sve: Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”.

- (15) Utvrđivanjem skladišnih prostora za CO₂ i njihove prijevozne infrastrukture koji doprinose cilju Unije za 2030. kao strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija može se ubrzati i olakšati razvoj skladišnih geoprostora za CO₂, a sve veća industrijska potražnja za skladišnim geoprostorima može se usmjeriti u troškovno najučinkovitije skladišne prostore. Sve je više iscrpljenih plinskih i naftnih polja koja su na kraju svojeg korisnog vijeka trajanja i koja bi se mogla prenamijeniti u sigurne skladišne geoprostore za CO₂. Osim toga, industrija nafte i plina potvrdila je da je odlučna u namjeri da započne s energetsom tranzicijom te raspolaže sredstvima, vještinama i znanjem potrebnima za istraživanje i razvoj dodatnih skladišnih geoprostora. Kako bi se postigao cilj Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO₂ do 2030., trebalo bi poticati pristup lancu vrijednosti djelovanjima koja se poduzimaju i na razini EU-a i na nacionalnoj razini kako bi se nositeljima dozvola za proizvodnju nafte i plina u EU-u olakšalo da poduzmu potrebna ulaganja i razviju održive poslovne modele za cijeli lanac vrijednosti ugljikova dioksida. Kako bi se osigurao pravodoban i troškovno učinkovit razvoj skladišnih geoprostora za CO₂ na razini Unije u skladu s ciljem EU-a za kapacitet utiskivanja, nositelji odobrenja za proizvodnju nafte i plina u EU-u trebali bi doprinijeti tom cilju razmjerno svojim kapacitetima za proizvodnju nafte i plina te pritom biti spremni na suradnju i uzimanje u obzir drugih doprinosa trećih strana.
- (21a) S obzirom na to da se u nekim državama članicama već razvijaju skladišni kapaciteti koji obuhvaćaju obveze reguliranih subjekata, te države članice mogu zatražiti od Komisije da izuzme subjekte koji su obvezni doprinijeti cilju Unije od 50 milijuna tona godišnjeg operativnog kapaciteta utiskivanja CO₂ do 2030. Izuzećem bi se subjekte oslobodilo od njihova pojedinačnog doprinosa cilju u slučaju da godišnji operativni kapacitet utiskivanja CO₂ na državnom području te države članice premaši zbroj pojedinačnih doprinosa koji proizlaze iz relevantnih proizvodnih aktivnosti. Dodatni kapaciteti mogu se staviti na raspolaganje drugim subjektima obveznicima u obliku sporazuma u mjeri u kojoj nisu uzeti u obzir kako bi se opravdalo izuzeće.

- (22) Države članice trebale bi u lipnju 2023. dostaviti ažurirane nacрте nacionalnih energetskih i klimatskih planova za razdoblje 2021. – 2030.²⁷ Kako je naglašeno u Smjernicama Komisije državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetskih i klimatskih planova za razdoblje 2021. – 2030.²⁸, u ažuriranim planovima trebalo bi opisati ciljeve i politike država članica kako bi se olakšalo povećanje proizvodnih projekata za komercijalno dostupne, energetske učinkovite i niskougljične tehnologije, opremu i ključne sastavne dijelove na njihovu državnom području. U tim bi se planovima trebali opisati i ciljevi i politike država članica kojima će se takvo povećanje ostvariti diversifikacijom u trećim zemljama te njihovim industrijama omogućiti hvatanje, prijevoz i trajno skladištenje emisija CO₂ u skladišnim geoprostorima.
- (24) U okviru prvog stupa industrijskog plana u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija Unija bi trebala razviti i održavati industrijsku bazu za tehnološka rješenja s nultom neto stopom emisija kako bi osigurala opskrbu energijom te pritom ostvarila svoje ambicije u pogledu klimatske neutralnosti. Kako bi se podržao taj cilj i izbjegla ovisnost o opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija koja bi usporila napredak Unije u smanjenju emisija stakleničkih plinova ili ugrozila sigurnost opskrbe energijom, ovom bi se Uredbom trebale utvrditi odredbe kojima se potiče potražnja za održivim i otpornim tehnologijama s nultom neto stopom emisija.
- (25) Direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU javnim naručiteljima i naručiteljima koji dodjeljuju ugovore u okviru postupaka javne nabave omogućuje se da se, osim na cijenu ili troškove, oslanjaju i na dodatne kriterije za utvrđivanje ekonomski najpovoljnije ponude. Takvi kriteriji odnose se na kvalitetu ponude, uključujući društvene, okolišne i inovativne značajke. Pri dodjeli ugovora za tehnologije s nultom neto stopom emisija u okviru javne nabave, u uvjetima javnog natječaja trebalo bi uzeti u obzir doprinos ponuda održivosti i otpornosti u odnosu na niz kriterija povezanih s okolišnom održivošću ponude, njezinom inovativnošću, otpornošću i, ako je primjenjivo, integracijom sustava. Kriteriji moraju biti uravnoteženi i potrebno je osigurati sudjelovanje malih i srednjih poduzeća.

---

²⁷ Države članice ažuriraju nacionalne planove za razdoblje 2021. – 2030. do lipnja 2023. (nacrti planova) i lipnja 2024. (konačni planovi). Vidjeti članak 14. i zahtjeve iz poglavlja 2. i Priloga I. Uredbi (EU) 2018/1999.

²⁸ Obavijest Komisije o smjernicama državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetskih i klimatskih planova za razdoblje 2021. – 2030. (SL C 495, 29.12.2022., str. 24.).

- (26) Kriteriji socijalne održivosti mogu se primjenjivati već u okviru postojećeg zakonodavstva te mogu uključivati radne uvjete i kolektivno pregovaranje na temelju europskog stupa socijalnih prava u skladu s člankom 30. stavkom 3. Direktive 2014/23/EU, člankom 18. stavkom 2. Direktive 2014/24/EU i člankom 36. stavkom 2. Direktive 2014/25/EU. Države članice trebale bi doprinijeti socijalnoj održivosti poduzimanjem odgovarajućih mjera kako bi gospodarski subjekti pri provedbi javnih ugovora poštovali primjenjive obveze u području socijalnog i radnog prava utvrđene pravom Unije, nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima ili odredbama međunarodnog prava zaštite okoliša, socijalnog i radnog prava navedenima u Prilogu X. Direktivi 2014/23/EU, Prilogu X. Direktivi 2014/24/EU i Prilogu XIV. Direktivi 2014/25/EU²⁹.

---

²⁹ Obavijest Komisije „Kupujmo na društveno osviješten način – priručnik za socijalnu osviještenost u javnoj nabavi (2. izdanje)”, C(2021) 3573 final.

(27) U skladu s direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU i 2014/25/EU te svim primjenjivim sektorskim zakonodavstvom, kao i u skladu s Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda³⁰ i Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o baterijama i otpadnim baterijama³¹, te ako u njima nije drukčije navedeno, javni naručitelji i naručitelji pri ocjenjivanju ekološke održivosti rješenja s nultom neto stopom emisija koja se nabavljaju na temelju ove Uredbe mogu uzeti u obzir različite elemente koji utječu na klimu i okoliš. Ti elementi mogu na primjer uključivati trajnost i pouzdanost rješenja, jednostavnosti popravka i održavanja te pristupa takvim uslugama, jednostavnost nadogradnje i obnove, jednostavnost i kvalitetu recikliranja, uporabu tvari, potrošnju energije, vode i drugih resursa u jednoj ili više faza životnog ciklusa proizvoda, težinu i obujam proizvoda i njegove ambalaže, ugradnju obnovljivih materijala ili rabljenih sastavnih dijelova, količinu, značajke i dostupnost potrošnog materijala potrebnog za pravilnu uporabu i održavanje, ekološki otisak proizvoda i njegove učinke na okoliš tijekom njegova životnog ciklusa, ugljični otisak proizvoda, ispuštanje mikroplastike, emisije u zrak, vodu ili tlo ispuštene u jednoj ili više faza životnog ciklusa proizvoda, količine nastalog otpada i uvjete uporabe. Obvezna primjena kriterija za nabavu tehnologija s nultom neto stopom emisija ne isključuje primjenu drugih relevantnih kriterija dodjele predviđenih primjenjivim sektorskim zakonodavstvom. Raspon ponderiranja kriterija dodjele pri nabavi tehnologija s nultom neto stopom emisija javnim naručiteljima i naručiteljima daje mogućnost da pridaju znatnu važnost drugim kriterijima, istodobno osiguravajući da su ciljevi koji se nastoje postići s obzirom na održivost i otpornost dovoljno uzeti u obzir.

---

³⁰ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ (COM(2022) 142 final, 30.3.2022.).

³¹ Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o baterijama i otpadnim baterijama, izmjeni Direktive 2008/98/EZ i Uredbe (EU) br. 2019/1020 te stavljanju izvan snage Direktive 2006/66/EZ.

- (28) Kako bi se u postupku javne nabave ili dražbi za potporu proizvodnji ili potrošnji energije iz obnovljivih izvora uzela u obzir potreba za diversifikacijom izvora opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija umjesto oslanjanja na pojedinačne izvore opskrbe i ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze Unije, opskrbu bi trebalo smatrati nedovoljno diversificiranom ako se više od 50 % potražnje za određenom tehnologijom s nultom neto stopom emisija i posebnim sastavnim dijelovima koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih proizvoda u Uniji zadovoljava iz jednog izvora.
- (28a) Pri nabavi tehnologija s nultom neto stopom emisija javni naručitelji i naručitelji mogli bi uključiti te tehnologije u širi postupak nabave. U tom slučaju trebali bi razmotriti razdvajanje postupka nabave u zasebne grupe, utvrđujući minimalne zahtjeve i njihove provedbene akte kao zahtjeve koji se odnose na tu posebnu grupu.
- (28b) Kako bi se promicalo odgovorno poslovno ponašanje ponuditelja, kibernetička sigurnost i sigurnost podataka korištenih tehnologija, projekata i povezanih infrastruktura te kako bi se u potpunosti i pravodobno promicali projekti isporuke, javna tijela koja osmišljavaju dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora trebala bi uključivati pretkvalifikacijske kriterije povezane s odgovornim poslovnim ponašanjem, kibernetičkom sigurnošću i sigurnošću podataka te sposobnošću potpune i pravodobne provedbe projekta.
- (28c) Kako bi se podržao cilj razvoja i održavanja industrijske osnove za pružanje strateških tehnologija za dobivanje energije iz obnovljivih izvora s nultom neto stopom emisija u cilju osiguravanja opskrbe energijom u Uniji i izbjegavanja ovisnosti o opskrbi tim tehnologijama zbog kojih bi došlo do kašnjenja u naporima Unije usmjerenima na smanjenje emisija stakleničkih plinova ili bi ugrozile sigurnost opskrbe energijom, javna tijela koja osmišljavaju dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora trebala bi povećati održivost i otpornost opskrbe tim tehnologijama u Uniji.

Države članice trebale bi procijeniti doprinos dražbi održivosti ispitivanjem okolišne održivosti ponuda, njihova doprinosa inovacijama i njihova doprinosa integraciji energetskega sustava. Kako bi to učinile, države članice trebale bi imati mogućnost uvođenja pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele u oblikovanje dražbe. Iako svi projekti ponuditelja moraju ispuniti pretkvalifikacijske kriterije kako bi mogli sudjelovati u dražbi, kriteriji dodjele usmjereni su na ocjenjivanje i rangiranje različitih projekata koji sudjeluju u dražbi.

- (28d) Pri ocjenjivanju okolišne održivosti ponuda, bilo u obliku pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele, javna tijela koja osmišljavaju dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora mogu uzeti u obzir različite elemente koji utječu na klimu i okoliš. Ti elementi mogu na primjer uključivati trajnost i pouzdanost rješenja, jednostavnosti popravka i održavanja te pristupa takvim uslugama, jednostavnost nadogradnje i obnove, jednostavnost i kvalitetu recikliranja, uporabu tvari, potrošnju energije, vode i drugih resursa u jednoj ili više faza životnog ciklusa proizvoda, težinu i obujam proizvoda i njegove ambalaže, ugradnju obnovljivih materijala ili rabljenih sastavnih dijelova, količinu, značajke i dostupnost potrošnog materijala potrebnog za pravilnu uporabu i održavanje, ekološki otisak proizvoda i njegove učinke na okoliš tijekom njegova životnog ciklusa, ugljični otisak proizvoda, ispuštanje mikroplastike, emisije u zrak, vodu ili tlo ispuštene u jednoj ili više faza životnog ciklusa proizvoda, količine nastalog otpada i uvjete uporabe.
- (28e) Kako bi se pružila potpora osmišljavanju i proizvodnji inovativnijih i naprednijih tehnologija za dobivanje energije iz obnovljivih izvora, pri doprinosu ponuda u pogledu održivosti može se uzeti u obzir doprinos inovacijama, bilo u obliku pretkvalifikacijskih kriterija ili kriterija dodjele kojima se promiče upotreba potpuno novih rješenja ili poboljšanje usporedivih najsuvremenijih rješenja.

- (28f) Kako bi se poduprla integracija energije iz obnovljivih izvora u energetske sustav Unije i njezine koristi za troškovno učinkovitu dekarbonizaciju, pri doprinosu ponuda u pogledu održivosti može se uzeti u obzir doprinos integraciji energetskog sustava putem, na primjer, rješenja za fleksibilnost, uključujući odgovor na potražnju i skladištenje energije, te proizvodnjom vodika iz obnovljivih izvora.
- (28g) Kako bi se povećala otpornost opskrbe strateškim tehnologijama za dobivanje energije iz obnovljivih izvora s nultom neto stopom emisija i izbjegla prekomjerna ovisnost o zemljama s visokom koncentracijom opskrbe u Uniji, javna tijela trebala bi na temelju kriterija dodjele procijeniti doprinos otpornosti različitih projekata koji sudjeluju u dražbama za uvođenje energije iz obnovljivih izvora, uzimajući u obzir potrebu za diversifikacijom opskrbe strateškim tehnologijama za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze Unije. Pri rangiranju ponuda javna tijela trebala bi uzeti u obzir to da bi se opskrba barem trebala smatrati nedovoljno diversificiranom ako [...] više od 50 % potražnje za određenom tehnologijom s nultom neto stopom emisija i posebnih sastavnih dijelova koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih proizvoda unutar Unije **potječu iz treće zemlje**.
- (28h) Ponderiranjem kriterija za doprinos natječaja održivosti i otpornosti u odnosu na dražbe za uvođenje energije iz obnovljivih izvora ne dovodi se u pitanje mogućnost da tijela koja osmišljavaju te dražbe odrede viši prag za kriterije koji se odnose na okolišnu održivost, inovacije i integraciju energetskog sustava ako je to u skladu s bilo kojim ograničenjem za necjenovne kriterije utvrđene na temelju pravila o državnim potporama.

- (29) Za potrebe uspostave programa namijenjenih kućanstvima ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju konačne proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija i potrebe diversifikacije izvora opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija te ne dovodeći u pitanje međunarodne obveze Unije, trebalo bi smatrati da opskrba nije dovoljno diversificirana ako se više od 65 % ukupne potražnje za određenom tehnologijom s nultom neto stopom emisija u Uniji zadovoljava iz jednog izvora. Kako bi se osigurala dosljedna primjena, Komisija bi, počevši od datuma početka primjene ove Uredbe, trebala godišnje objavljivati popis u kojem se podrijetlo konačnih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija koji pripadaju toj kategoriji raščlanjuje prema udjelu izvora opskrbe Unije u posljednjoj godini za koju su podaci dostupni.
- (30) Odlukom Vijeća 2014/115/EU posebno je odobrena izmjena Sporazuma Svjetske trgovinske organizacije o javnoj nabavi („GPA”)³². Cilj je GPA-a uspostava multilateralnog okvira uravnoteženih prava i obveza povezanih s javnim ugovorima radi liberalizacije i širenja svjetske trgovine. Za ugovore obuhvaćene Dodatkom I. Europske unije GPA-u, kao i druge relevantne međunarodne sporazume koji su obvezujući za Uniju, uključujući sporazume o slobodnoj trgovini i članak III. stavak 8. točku (a) Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. za slučajeve kad vladine agencije nabavljaju proizvode u svrhu komercijalne preprodaje ili uporabe u proizvodnji robe za komercijalnu prodaju, javni naručitelji i naručitelji ne bi trebali primjenjivati zahtjeve iz članka 19. **stavka 5.** [...] na gospodarske subjekte izvora opskrbe koji su potpisnici tih sporazuma.

---

³² Odluka Vijeća 2014/115/EU od 2. prosinca 2013. o sklapanju Protokola o izmjeni Sporazuma o javnoj nabavi (SL L 68, 7.3.2014., str. 1.).

- (31) Primjenom odredaba o otpornosti u postupcima javne nabave ne bi se trebala dovoditi u pitanje primjena članka 25. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća³³ i članka 43. i 85. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća³⁴, kako je navedeno u smjernicama Komisije iz 2019.³⁵ Isto tako, odredbe o javnoj nabavi trebale bi se i dalje primjenjivati na radove, robu i usluge podložno ovoj Uredbi, uključujući članak 67. stavak 4. Direktive 2014/24/EU, članak 82. stavak 4. Direktive 2014/25/EU i članak 41. stavak 2. Direktive 2014/23/EU te sve provedbene mjere koje proizlaze iz Prijedloga uredbe o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda.
- (33) Kako bi se ograničilo administrativno opterećenje koje proizlazi iz potrebe da se u obzir uzmu [...] **zahtjevi** koji se odnose na doprinos ponude održivosti i otpornosti, posebno za manje javne naručitelje i za ugovore manje vrijednosti koji nemaju bitan utjecaj na tržište, primjenu relevantnih odredaba ove Uredbe trebalo bi odgoditi za dvije godine za javne naručitelje koji nisu središnja tijela za nabavu i za ugovore čija je vrijednost manja od 25 milijuna EUR.
- (34) Za potrebe primjene odredaba o javnoj nabavi, ako je proizvod obuhvaćen delegiranim aktom donesenim na temelju Uredbe (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća³⁶, javni naručitelji ili naručitelji trebali bi kupovati samo one proizvode koji su u skladu s obvezom utvrđenom u članku 7. stavku 2. te uredbe.

---

³³ Direktiva 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.).

³⁴ Direktiva 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.).

³⁵ Komunikacija Komisije: „Smjernice za sudjelovanje ponuditelja i robe iz trećih zemalja na tržištu javne nabave EU-a” (Bruxelles, 24.7.2019., C(2019) 5494 final).

³⁶ Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).

- (35) Kućanstva i krajnji potrošači ključan su dio potražnje Unije za konačnim proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija, a programi javne potpore za poticanje kućanstava na kupnju takvih proizvoda, posebno za ranjiva kućanstva i potrošače s niskim i nižim srednjim dohotkom, važni su alati za ubravanje zelene tranzicije. U okviru inicijative za solarne krovove najavljene u strategiji EU-a za solarnu energiju³⁷ države članice trebale bi na primjer uspostaviti nacionalne programe za potporu masovnom uvođenju solarnih krovnih sustava. Komisija je u planu REPowerEU pozvala države članice da u potpunosti iskoriste mjere potpore kojima se potiče prelazak na dizalice topline. Takvi programi potpore koje su države članice uspostavile na nacionalnoj odnosno lokalna ili regionalna tijela na lokalnoj razini trebali bi doprinijeti i poboljšanju održivosti i otpornosti tehnologija EU-a s nultom neto stopom emisija. Javna tijela trebala bi, na primjer, korisnicima osigurati veću financijsku naknadu za kupnju konačnih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija koji će više doprinijeti otpornosti u Uniji. Javna tijela trebala bi osigurati da njihovi programi budu otvoreni, transparentni i nediskriminirajući kako bi doprinijeli povećanju potražnje za proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Javna tijela trebala bi i ograničiti dodatnu financijsku naknadu za takve proizvode kako se ne bi usporilo uvođenje tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji. Kako bi se povećala učinkovitost takvih programa, države članice trebale bi osigurati da su informacije besplatno i lako dostupne i potrošačima i proizvođačima tehnologija s nultom neto stopom emisija na internetskim stranicama. Kad javna tijela upotrebljavaju doprinos održivosti i otpornosti u programima usmjerenima na potrošače ili kućanstva, ne bi se trebala dovoditi u pitanje pravila o državnim potporama i pravila Svjetske trgovinske organizacije (WTO) o subvencijama.
- (36) Pri osmišljavanju programa namijenjenih kućanstvima ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju konačne proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija definirane u ovoj Uredbi, države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela trebali bi osigurati poštovanje međunarodnih obveza Unije te se, među ostalim, pobrinuti da programi ne dosegnu razmjere koji bi uzrokovali ozbiljnu štetu interesima članica WTO-a.

---

³⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Strategija EU-a za solarnu energiju” (COM(2022) 221 final, 18.5.2022.).

- (37) Komisija isto može pomoći državama članicama u osmišljavanju programa usmjerenih na kućanstva i potrošače kako bi se stvorila sinergija i razmjenjivali najbolji primjeri iz prakse. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi isto tako imati važnu ulogu u ubrzavanju provedbe doprinosa država članica i javnih tijela održivosti i otpornosti u njihovoj javnoj nabavi i postupcima dražbi. Trebala bi izdati smjernice i utvrditi najbolje načine definiranja doprinosa i njegove primjene, uz konkretne i specifične primjere.
- (38) Kako bi industrija mogla na vrijeme prilagoditi svoju proizvodnju, javni naručitelji i naručitelji trebali bi unaprijed obavijestiti tržište o svojim procijenjenim potrebama za proizvodima tehnologija s nultom neto stopom emisija.
- (38a) Osim mjera usmjerenih na javnu potražnju i potražnju kućanstava, Unija bi mogla razmotriti djelovanje za olakšavanje uvođenja tehnologija s nultom neto stopom emisija u industrijskim lancima vrijednosti EU-a, s posebnim naglaskom na malim i srednjim poduzećima, posebno olakšavanjem povezanosti ponude i potražnje industrije.
- (39) Kako je navedeno u komunikaciji naslovljenoj „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija”, objavljenoj 1. veljače 2023., tržišni udjeli industrije Unije pod velikim su pritiskom jer subvencije u trećim zemljama onemogućuju jednake uvjete za sve. To znači da Unija treba brzo i ambiciozno reagirati kako bi modernizirala svoj pravni okvir.

(40) Pristup financiranju ključan je kako bi Unija imala otvorenu stratešku autonomiju i kako bi se uspostavila čvrsta proizvodna osnova za tehnologije s nultom neto stopom emisija i njihove lance opskrbe u cijeloj Uniji. Većina ulaganja potrebnih za postizanje ciljeva zelenog plana ostvarit će se iz privatnog kapitala³⁸ koji će se privući zahvaljujući velikom potencijalu za rast ekosustava s nultom neto stopom emisija, kao i stabilnom i ambicioznom okviru politike. Funkcionalna, duboka i integrirana tržišta kapitala stoga će biti ključna za prikupljanje i usmjeravanje sredstava potrebnih za zelenu tranziciju i projekte proizvodnje s nultom neto stopom emisija. Stoga je potrebno brzo napredovati prema ostvarenju unije tržišta kapitala kako bi EU ostvario svoje ciljeve nulte neto stope emisija. I program održivog financiranja (i mješovito financiranje) iznimno je važan za povećanje ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija duž lanaca vrijednosti, a ujedno jamči konkurentnost sektora.

---

³⁸ Radni dokument službi Komisije „Utvrđivanje potreba za oporavak Europe” priložen dokumentu komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija naslovljenoj „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju” (SWD(2020) 98 final, Utvrđivanje potreba za oporavak Europe, 27.5.2020.).

(41) Privatna ulaganja koja provode poduzeća i financijski ulagači od ključne su važnosti. Ako privatna ulaganja sama po sebi nisu dovoljna, za učinkovito uvođenje projekata proizvodnje s nultom neto stopom emisija može biti potrebna javna potpora, primjerice u obliku jamstava, zajmova ili vlasničkih i kvazivlasničkih ulaganja, izbjegavajući pritom narušavanje unutarnjeg tržišta. Kada je ta javna potpora u obliku državne potpore, ona mora imati poticajni učinak i biti nužna, ciljana, privremena, primjerena i razmjerna, uz istodobno očuvanje tržišnog natjecanja i kohezije na unutarnjem tržištu. U okviru postojećih smjernica o državnim potporama koje su nedavno podvrgnute detaljnoj reviziji u skladu s ciljevima usporedne tranzicije navedene su brojne mogućnosti za podupiranje ulaganja u projekte obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe pod određenim uvjetima. Države članice mogu imati važnu ulogu u olakšavanju pristupa financiranju projekata proizvodnje tehnologija s nultom netom stopom emisija tako što će ciljanim i privremenim državnim potporama uklanjati tržišne nedostatke. Cilj je Privremenog okvira za krizne situacije i tranziciju, donesenog 9. ožujka 2023., osigurati jednake uvjete na unutarnjem tržištu, a usmjeren je na one sektore u kojima postoji rizik od premještanja poslovanja u treće zemlje te je razmjernan u pogledu iznosa potpore. On bi državama članicama omogućio uvođenje mjera potpore novim ulaganjima u proizvodne objekte u točno utvrđenim strateškim sektorima s nultom neto stopom emisija, među ostalim s pomoću poreznih olakšica.

U cilju konvergencije država članica i regija za dopušteni iznos potpore mogu se odrediti veći intenziteti potpore i više gornje granice iznosa potpore ako se ulaganje provodi u potpomognutim područjima. Potrebni su odgovarajući uvjeti za utvrđivanje konkretnih rizika od preusmjeravanja ulaganja izvan Europskog gospodarskog prostora (EGP) i provjeru postoje li rizici od premještanja unutar EGP-a. Kako bi u tu svrhu mobilizirale nacionalna sredstva, države članice mogu upotrijebiti dio prihoda od sustava trgovanja emisijama koje moraju dodijeliti u svrhe povezane s klimom.

- (41a) Javna potpora trebala bi se upotrebljavati kako bi se na razmjeran način otklonili određeni utvrđeni tržišni nedostaci ili popravile investicijske okolnosti koje nisu optimalne, pri čemu se djelovanjima u okviru te potpore ne bi trebalo udvostručivati privatno financiranje, istiskivati privatno financiranje niti narušavati tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu. Djelovanja bi trebala imati jasnu dodanu vrijednost za Uniju. Javna ulaganja mogu se posebno usmjeriti na potrebna ulaganja u infrastrukturu, poticanje inovacija i unaprjeđenje revolucionarnih tehnologija.
- (42) Za financiranje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija dostupno je i nekoliko programa financiranja sredstvima Unije, kao što su Mehanizam za oporavak i otpornost, InvestEU, programi kohezijske politike ili Inovacijski fond.
- (43) Izmijenjenom Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost³⁹ državama članicama stavljeno je na raspolaganje dodatnih 20 milijardi EUR bespovratne potpore za promicanje energetske učinkovitosti i zamjenu fosilnih goriva, među ostalim u okviru projekata EU-a za industriju s nultom neto stopom emisija. Kao što je istaknuto u Smjernicama Komisije o poglavljima koja se odnose na plan REPowerEU⁴⁰, države članice potiče se da u poglavlja svojih planova za oporavak i otpornost koja se odnose na REPowerEU uključe mjere kojima se podupiru ulaganja u proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija i industrijske inovacije u skladu s Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹.
- (44) InvestEU vodeći je program EU-a za poticanje ulaganja, osobito u zelenu i digitalnu tranziciju, kojim se pruža financijska i tehnička pomoć, na primjer u okviru mehanizama mješovitog financiranja. Takvim se pristupom privlači dodatni javni i privatni kapital. Osim toga, države članice potiče se da daju doprinos odjeljku „države članice” programa InvestEU za potporu financijskim proizvodima dostupnima za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o državnim potporama.

---

³⁹ Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavlja o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1.).

⁴⁰ Obavijest Komisije, Smjernice za planove za oporavak i otpornost u kontekstu plana REPowerEU 2023/C 80/01 (SL C 80, 3.3.2023., str. 1.).

⁴¹ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

- (45) Države članice mogu pružiti potporu iz programâ kohezijske politike u skladu s primjenjivim pravilima Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća⁴² kako bi potaknule provedbu strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija u slabije razvijenim i tranzicijskim regijama s pomoću paketa ulaganja u infrastrukturu te produktivnih ulaganja u inovacije, proizvodne kapacitete malih i srednjih poduzeća, usluge, mjere osposobljavanja i usavršavanja, uključujući potporu izgradnji kapaciteta javnih tijela i nositelja projekata. Primjenjive stope sufinanciranja utvrđene u programima mogu iznositi do 85 % za slabije razvijene regije i do 60 % ili 70 % za tranzicijske regije, ovisno o dotičnom fondu i statusu regije, no države članice mogu prekoračiti te gornje granice na razini projekta ako je to dopušteno pravilima o državnim potporama. Instrumentom za tehničku potporu može se pomoći državama članicama i regijama pri izradi strategija rasta s nultom neto stopom emisija, poboljšati poslovno okruŹje, smanjiti birokracija i ubrzati postupak izdavanja dozvola. Države članice trebalo bi poticati da promiču održivost strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija tako što će uključiti ta ulaganja u europske lance vrijednosti, oslanjajući se osobito na mreŹe za međuregionalnu i prekograničnu suradnju.
- (46) I Inovacijski fond nudi vrlo perspektivnu i troškovno učinkovitu mogućnost pruŹanja potpore za povećanje proizvodnje i uvođenje tehnologija za proizvodnju vodika iz obnovljivih izvora energije i drugih strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija u Europi, uključujući inovativne projekte s pozitivnim učinkom na klimu u pomorskom i zrakoplovnom sektoru, čime se jača europska suverenost u ključnim tehnologijama za djelovanje u području klime i energetske sigurnost.

---

⁴² Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

- (48) Kako bi se prevladala ograničenja sadašnjih fragmentiranih javnih i privatnih ulaganja te olakšali integracija i povrat ulaganja, Komisija i države članice trebale bi se bolje koordinirati i stvoriti sinergiju između postojećih programa financiranja na razini Unije i nacionalnoj razini te osigurati bolju koordinaciju i suradnju s industrijom i ključnim dionicima iz privatnog sektora. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija ima ključnu ulogu u pružanju sveobuhvatnog uvida u dostupne i odgovarajuće mogućnosti financiranja i u razmatranju pojedinačnih potreba za financiranjem strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija.
- (59) Za pružanje informacija o geologiji, biologiji, ekologiji, društveno-gospodarskom razvoju i raspoloživim resursima za procjene učinka na okoliš i odobrenja upotrebljavaju se, koliko je to moguće, svemirski podaci i usluge iz svemirskog programa EU-a, osobito Copernicusa; ti su podaci i usluge, a osobito kapaciteti programa Copernicus za praćenje i provjeru antropogenih emisija CO₂, najvažniji za procjenu učinka industrijskih projekata, kao i učinka antropogenih ponora CO₂ na globalne koncentracije i tokove stakleničkih plinova.
- (61) Doline vodika za krajnju potrošnju u industriji imaju važnu ulogu u dekarbonizaciji energetske intenzivne industrije. U planu REPowerEU utvrđen je cilj udvostručenja broja dolina vodika u Uniji. Za postizanje tog cilja države članice trebale bi ubrzati postupak izdavanja dozvola, razmotriti regulatorna izolirana okruženja i odrediti prioritete u pristupu financiranju. Kako bi se osigurala otpornost industrije s nultom neto stopom emisija, države članice trebale bi omogućiti međusobno povezivanje dolina vodika preko granica Unije. Industrijska postrojenja koja proizvode vlastitu energiju i koja mogu dati pozitivan doprinos proizvodnji električne energije trebalo bi pojednostavnjenjem regulatornih zahtjeva potaknuti da kao proizvođači energije doprinose pametnoj električnoj mreži.

- (62) Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija mogu biti važan alat za promicanje inovacija u području tehnologija s nultom neto stopom emisija i regulatornog učenja. Potrebno je omogućiti inovacije u prostorima za eksperimentiranje jer se znanstveni ishodi trebaju provjeriti u kontroliranom stvarnom okruženju. Trebalo bi uvesti regulatorna izolirana okruženja kako bi se testirale inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija ili druge inovativne tehnologije koje bi mogle omogućiti prelazak na klimatski neutralno i čisto gospodarstvo i smanjiti strateške ovisnosti, i to u kontroliranom okruženju na ograničeno vrijeme, čime bi se poboljšalo regulatorno učenje i potencijal za unaprjeđivanje i širu primjenu. Primjereno je postići ravnotežu između pravne sigurnosti za sudionike u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija i postizanja ciljeva prava Unije. Države članice trebale bi moći dopustiti odstupanja u pogledu regulatornih izoliranih okružja s nultom neto stopom emisija u nacionalnom zakonodavstvu te u svakom slučaju osigurati usklađenost s pravom Unije i bitnim zahtjevima u pogledu tehnologije s nultom neto stopom emisija utvrđenima u nacionalnom pravu. Komisija će 2023. objaviti Smjernice za regulatorna izolirana okruženja, kako je najavljeno u Novom europskom programu za inovacije, kao potporu državama članicama u pripremi regulatornih izoliranih okruženja za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Te bi inovativne tehnologije u konačnici mogle biti ključne za postizanje cilja klimatske neutralnosti Unije, sigurnosti opskrbe i otpornosti energetske sustava Unije.

- (64) Širenje lanaca vrijednosti i opskrbe europskih industrija tehnologija s nultom neto stopom emisija zahtijeva znatnu dodatnu kvalificiranu radnu snagu, za što su potrebna velika ulaganja u prekvalifikaciju i usavršavanje, među ostalim u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Time bi se doprinijelo otvaranju kvalitetnih radnih mjesta u skladu s ciljevima zapošljavanja i osposobljavanja u okviru europskog stupa socijalnih prava. Energetska tranzicija zahtijevat će znatno povećanje broja kvalificiranih radnika u nizu sektora, uključujući energiju iz obnovljivih izvora, skladištenje energije i sirovine, te ima velik potencijal za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta. Prema Komisijinu Europskom strateškom planu za energetska tehnologija⁴³ potrebe za kvalificiranom radnom snagom samo za proizvodnju u podsektoru vodika za gorivne članke do 2030. procjenjuju se na 180 000 osposobljenih radnika, tehničara i inženjera. U sektoru solarnih fotonaponskih sustava samo u proizvodnji bilo bi potrebno do 66 000 radnih mjesta. Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES) pruža informacije, savjete i usluge posredovanja u zapošljavanju na korist radnika i poslodavaca, među ostalim i preko granica unutarnjeg tržišta.

---

⁴³ Europska komisija, Glavna uprava za istraživanje i inovacije, Zajednički istraživački centar, „The strategic energy technology (SET) plan” (Strateški plan za energetska tehnologija (SET)), Ured za publikacije, 2019., <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>.

(65) Budući da jačanje kapaciteta za proizvodnju ključnih tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniji neće biti moguće bez znatne kvalificirane radne snage, potrebno je uvesti mjere za uključivanje većeg broja ljudi na tržište rada, osobito žena, mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih (NEET-ovi), starijih osoba i osoba s invaliditetom. Osim toga, u skladu s ciljevima Preporuke Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti važna je posebna potpora za prelazak s jednog radnog mjesta na drugo za radnike u sektorima s viškom radne snage i sektorima u opadanju. To podrazumijeva ulaganje u vještine i u otvaranje kvalitetnih radnih mjesta potrebnih za tehnologije s nultom neto stopom emisija u Uniji. Nadovezujući se na, i u cijelosti uzimajući u obzir, postojeće inicijative kao što su Pakt EU-a za vještine, analize i predviđanja potreba za vještinama na razini EU-a kao što su analize Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop) i Europskog nadzornog tijela za rad te planove za sektorsku suradnju u području vještina, cilj je mobilizirati sve aktere i osposobljavati na svim razinama vještina u mjeri koja je potrebna: tijela država članica, uključujući tijela na regionalnoj i lokalnoj razini, pružatelje usluga obrazovanja i osposobljavanja, socijalne i gospodarske partnere i industriju, osobito mala i srednja poduzeća, kako bi se utvrdile potrebe za vještinama, izradili programi obrazovanja i osposobljavanja te kako bi oni brzo postali operativni u velikim razmjerima. U tom pogledu strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija imaju ključnu ulogu. Države članice i Komisija mogu osigurati financijsku potporu, među ostalim koristeći se sredstvima iz proračuna Unije u okviru instrumenata kao što su Europski socijalni fond plus, Fond za pravednu tranziciju, Europski fond za regionalni razvoj, Mehanizam za oporavak i otpornost, Modernizacijski fond, plan REPowerEU i Program jedinstvenog tržišta.

(66) Trebalo bi pokrenuti europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija kako bi se razvili programi obrazovanja i osposobljavanja, sadržaji i materijali, kao i kvalifikacije koje pokazuju da se njima koristilo, za usavršavanje i prekvalifikaciju osoba svih radno sposobnih skupina potrebnih za ključne lance vrijednosti tehnologija s nultom neto stopom emisija te za nuđenje tih programa, sadržaja i materijala odgovarajućim pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama za njihovu dobrovoljnu upotrebu. Akademije za industriju s nultom neto stopom emisija organizacije su ili konzorciji ili projekti relevantnih dionika kojima Europska komisija dodjeljuje početno financiranje. Akademije bi trebale imati ulogu posrednika, uz potpuno poštovanje odgovornosti država članica za nastavni sadržaj i organizaciju obrazovnih sustava te za sadržaj i organizaciju strukovnog osposobljavanja. Akademije bi trebale nuditi programe, sadržaje i materijale za učenje i osposobljavanje koje pružatelji obrazovanja i osposobljavanja, gospodarski i socijalni partneri te drugi akteri uključeni u usavršavanje i prekvalifikaciju u državama članicama, kao što su javne službe za zapošljavanje, mogu odlučiti upotrebljavati ako to smatraju korisnim. Gospodarski i socijalni partneri trebali bi biti uključeni u razvoj programâ osposobljavanja kako bi se osigurala relevantnost i povećala primjena. Akademije bi trebale poticati da se, uz druge potrebne vještine, podučavaju i transverzalne vještine koje olakšavaju profesionalnu mobilnost. Akademije će nastojati poduprijeti kvalitetu obrazovanja i osposobljavanja koje nude pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama s pomoću programa za učenje, sadržaja i materijala koje su razvile akademije, među ostalim osposobljavanjem njihovih voditelja osposobljavanja.

- (66a) Kako bi se poduprle transparentnost i prenosivost vještina te mobilnost radnika, europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija, razvit će i promicati uvođenje kvalifikacija, uključujući mikrokvalifikacije, od strane pružatelja obrazovanja i osposobljavanja, koje obuhvaćaju postignuća u učenju. Kvalifikacije koje su razvile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija mogu izdavati pružatelji obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama ili tijela za dodjelu u državama članicama u kojima je uspješno završen program obrazovanja i osposobljavanja koji su razvile akademije. Te kvalifikacije mogu se izdati u obliku europskih vjerodajnica za učenje koje se mogu integrirati u EUROPASS i, ako je relevantno i izvedivo, uključiti u nacionalne kvalifikacijske okvire. Države članice mogu poticati kontinuiranu prekvalifikaciju i usavršavanje koje nude akademije i relevantni pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja na njihovim državnim područjima, primjerice putem nacionalnih programa i sredstava Unije.
- (67) Iako su u odsutnosti posebnih odredaba prava Unije kojima se uvode minimalni zahtjevi u pogledu osposobljavanja za pristup određenoj reguliranoj profesiji ili njezino obavljanje države članice nadležne odlučiti o tome hoće li i kako regulirati određenu profesiju, nacionalna pravila kojima se uređuje pristup reguliranim profesijama ne smiju biti neopravdana ili neproporcionalna prepreka ostvarivanju tih temeljnih prava. Nadležnost za reguliranje pristupa određenoj profesiji mora se obavljati u granicama načela nediskriminacije i proporcionalnosti u skladu s Direktivom (EU) 2018/958 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. lipnja 2018. o ispitivanju proporcionalnosti prije donošenja novih propisa kojima se reguliraju profesije.
- (68) Ako države članice utvrde da programi za učenje koje su razvile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija rezultiraju kvalifikacijama koje odgovaraju znanju, vještinama i kompetencijama potrebnima za pristup reguliranoj profesiji ili aktivnostima koje su dio regulirane profesije, države članice trebale bi, kako bi se olakšala mobilnost u strateškim profesijama u industriji s nultom neto stopom emisija, te kvalifikacije smatrati dokazom formalnih kvalifikacija koje navode, u skladu s Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o priznavanju stručnih kvalifikacija.

- (69) Na razini Unije trebala bi se uspostaviti Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija, koja bi se sastojala od država članica i kojom bi predsjedala Komisija. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija može pružati savjete i pomoć Komisiji i državama članicama u pogledu određenih pitanja i biti referentno tijelo u okviru kojeg Komisija i države članice koordiniraju svoje djelovanje i razmjenjuju informacije o pitanjima povezanima s ovom Uredbom. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi isto obavljati zadaće navedene u ovoj Uredbi, posebno u vezi s izdavanjem dozvola, uključujući jedinstvene kontaktne točke, strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, koordinaciju financiranja, pristup tržištima, vještine i regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija, te savjetovanjem s Komisijom u procjeni izvedivosti i proporcionalnosti predlaganja mjera ako Komisija zaključi da nije vjerojatno da će se ostvariti opći ciljevi Uredbe. Platforma prema potrebi može osnovati stalne ili privremene podskupine i pozvati treće strane, kao što su stručnjaci ili predstavnici industrija s nultom neto stopom emisija te socijalni i gospodarski partneri.
- (69a) Ako je to primjereno i korisno, Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija trebala bi nastojati blisko surađivati s drugim relevantnim inicijativama, platformama i skupinama Komisije kako bi se pronašla sinergija, razmijenilo stručno znanje, razmjenjivale informacije i poticalo sudjelovanje dionika, izbjegavajući pritom udvostručavanje i preklapanja. Platforma će surađivati s postojećim industrijskim savezima EU-a i time doprinijeti radu tih saveza uključivanjem država članica. Ključni su savezi za suradnju s Platformom Europski savez za baterije, Europski savez za solarnu fotonaponsku industriju, Europski savez za čisti vodik, Savez za zrakoplovstvo s nultom stopom emisija, Industrijski savez za procesore i poluvodičke tehnologije te Industrijski savez za lanac vrijednosti obnovljivih i niskougličnih goriva. Sektori koji trenutno nisu zastupljeni u industrijskim savezima imaju jednaku korist od strukturiranog okvira koji pruža Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija. Kad je riječ o strateškim partnerstvima s nultom neto stopom emisija, prema potrebi predviđena je bliska suradnja s Odborom za kritične sirovine.

- (70) Kao dio industrijskog plana u okviru zelenog plana Komisija je najavila da namjerava sklopiti partnerstva za tehnologije s nultom neto stopom emisija koja će obuhvatiti tehnologije s nultom neto stopom emisija, prihvatiti tehnologije s nultom neto stopom emisija na globalnoj razini i poduprijeti ulogu industrijskih kapaciteta EU-a u pripremi terena za globalni prelazak na čistu energiju. Komisija i države članice u okviru Platforme mogu koordinirati partnerstva i raspravljati o postojećim relevantnim partnerstvima i procesima kao što su zelena partnerstva, dijalozi o energiji i drugi oblici postojećih bilateralnih ugovornih aranžmana, kao i o potencijalnoj sinergiji s odgovarajućim bilateralnim sporazumima između država članica i trećih zemalja.
- (71) Unija bi trebala nastojati diversificirati i poticati međunarodnu trgovinu i ulaganja u tehnologije s nultom neto stopom emisija te promicati visoke društvene i okolišne standarde na globalnoj razini. To bi trebala činiti u bliskoj suradnji i partnerstvu sa zemljama istomišljenicama. Slično tomu, trebalo bi pojačati istraživačke i inovacijske aktivnosti za razvoj i uvođenje tehnologija s nultom neto stopom emisija u bliskoj suradnji sa zemljama partnerima na otvoren, ali odlučan način utemeljen na uzajamnosti i zajedničkim interesima.
- (72) Kad se ovlast za donošenje zakonodavnih akata u skladu s člankom 290. Ugovora delegira Komisiji na temelju ove Uredbe, posebno je važno da Komisija u okviru svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, u cilju osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (73) U slučaju da bilo koje mjere predviđene ovom Uredbom čine državnu potporu, odredbama koje se odnose na te mjere ne dovodi se u pitanje primjena članaka 107. i 108. Ugovora.

- (74) S obzirom na to da cilj ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njezina opsega ili učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

Predmet

1. Opći je cilj ove Uredbe poboljšati funkcioniranje unutarnjeg tržišta uspostavom okvira kojim će se Uniji osigurati pristup sigurnoj i održivoj opskrbi tehnologijama s nultom neto stopom emisija, istodobno doprinoseći postizanju cilja Unije do 2030. o smanjenju neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. i cilju klimatske neutralnosti Unije do 2050.
2. Da bi se doprinijelo postizanju glavnog cilja iz stavka 1., ova Uredba sadržava mjere usmjerene na:
  - (a) smanjenje rizika od poremećaja u opskrbi povezanih s tehnologijama s nultom neto stopom emisija kojima će se vjerojatno narušiti tržišno natjecanje i fragmentirati unutarnje tržište, posebno utvrđivanjem i podupiranjem povećanja proizvodnih kapaciteta tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovih lanaca vrijednosti;
  - (b) poticanje potražnje za održivim i otpornim tehnologijama s nultom neto stopom emisija putem javne nabave, dražbi i drugih oblika javnih intervencija;
  - (c) poboljšanje vještina potporom akademija za industriju s nultom neto stopom emisija, čime se štite i stvaraju kvalitetna radna mjesta;
  - (d) podupiranje inovacija stvaranjem regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija;
  - (e) poboljšanje sposobnosti Unije da prati i ublažava rizike za sigurnost opskrbe povezane s tehnologijama s nultom neto stopom emisija.
- 2.a Ovom se Uredbom također nastoji uspostaviti tržište Unije za usluge skladištenja CO₂.

Članak 2.

Područje primjene

Ova Uredba primjenjuje se na tehnologije s nultom neto stopom emisija, osim članaka 26. i 27. ove Uredbe, koji se primjenjuju samo na inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija i druge inovativne tehnologije koje imaju potencijal omogućiti prelazak na klimatski neutralno i čisto gospodarstvo te smanjiti strateške ovisnosti. Kritične sirovine koje su obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) .../... [umetnuti bilješku s upućivanjem na objavu Uredbe o kritičnim sirovinama] izuzimaju se iz područja primjene ove Uredbe.

U slučajevima integriranih proizvodnih objekata koji uključuju proizvodnju materijala obuhvaćenih područjem primjene [Akta o kritičnim sirovinama] i ove Uredbe, ovisno o konačnom proizvodu objekata određuje se koja se uredba primjenjuje.

Članak 3.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:
  - (a) „tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači sve tehnologije utvrđene na temelju članka 3.a koje su konačni proizvodi, posebni sastavni dijelovi ili posebni strojevi koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih proizvoda i koje su dosegnule najmanje 8. razinu tehnološke spremnosti;
  - (aa) „strateška tehnologija s nultom neto stopom emisija” znači sve tehnologije utvrđene na temelju članka 3.b stavka 1. koje su konačni proizvodi, posebni sastavni dijelovi ili posebni strojevi koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih proizvoda i koje su dosegnule najmanje 8. razinu tehnološke spremnosti;

- (b) „primarno upotrebljavani” znači konačni proizvodi i posebni sastavni dijelovi koji su ključni za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, kako je navedeno u Prilogu X. ili konačni proizvodi, posebni sastavni dijelovi i posebni strojevi koji su ključni za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, na temelju dokaza koje je nositelj projekta dostavio nacionalnom nadležnom tijelu, kao što su tržišne studije ili ugovori o otkupu;
- (ac) „energija iz obnovljivih izvora” znači „obnovljiva energija” kako je definirana u Direktivi (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora;
- (aca) „obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla” znači obnovljiva goriva nebiološkog podrijetla kako su definirana u [revizija članka XX. RED II.];
- (ad) „održiva alternativna goriva” znači goriva namijenjena zrakoplovnom sektoru iz članka 3. stavaka 7., 13. i 17. [Uredbe ReFuelEU Aviation] ili goriva namijenjena pomorskom sektoru kako je utvrđeno primjenom kriterija definiranih u članku 10. stavcima 1. i 2. [Uredbe FuelEU Maritime];
- (ae) „transformativne industrijske tehnologije za dekarbonizaciju” znači povećanje proizvodnih kapaciteta za transformativne industrijske tehnologije koje se upotrebljavaju za znatno i trajno smanjenje stopa emisija ekvivalenta CO₂ energetske intenzivnih aktivnosti u sektorima čelika, aluminijskih, neželjeznih metala, osnovnih kemikalija, cementa, vapna, stakla, keramike, gnojiva i papira u mjeri u kojoj je to tehnički izvedivo;
- (af) „biotehnološka klimatska i energetska rješenja” znači tehnologije ukorijenjene u upotrebi živih organizama kao što su enzimi, mikroorganizmi i bakterijske kulture koje mogu smanjiti emisije CO₂ zamjenom energetske intenzivnih fosilnih ili kemijskih sirovina u industrijskim proizvodnim procesima relevantnima za, među ostalim, hvatanje ugljika i proizvodnju biogoriva;
- (b) „sastavni dio” znači dio određene tehnologije s nultom neto stopom emisija koji neko poduzeće proizvodi i prodaje, uključujući obrađene materijale;

- (ba) „obrađeni materijal” znači materijal koji je u naprednoj fazi obrade, isključujući kritične sirovine obuhvaćene Aktom o kritičnim sirovinama, i koji je namijenjen za ispunjavanje određene funkcije u tehnologiji s nultom neto stopom emisija;
- (c) „inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači tehnologije koje odgovaraju definiciji „tehnologija s nultom neto stopom emisija”, osim što nisu dosegnule najmanje 8. razinu tehnološke spremnosti, i koje sadržavaju istinske inovacije koje trenutačno nisu dostupne na tržištu, a dovoljno su napredne za ispitivanje u kontroliranom okružju;
- (ca) „druge inovativne tehnologije” znači tehnologije povezane s energijom ili klimom s dokazanim potencijalom za doprinos dekarbonizaciji industrijskih ili energetske sustava i smanjenje strateških ovisnosti, koje obuhvaćaju istinske inovacije koje trenutačno nisu dostupne na europskom tržištu i koje su dovoljno napredne da bi se testirale u kontroliranom okružju, ali nisu dosegnule najmanje 8. razinu tehnologije;
- (d) „projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” znači planirani komercijalni objekt odnosno proširenje ili prenamjena postojećeg objekta za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija;
- (e) „strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija” znači projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, projekt skladištenja CO₂ ili projekt za prijevoznu infrastrukturu za CO₂ koji se nalazi u Uniji i koji je država članica prepoznala kao strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija u skladu s člancima 10. i 11.;

- (f) „postupak izdavanja dozvola” znači postupak koji obuhvaća sve relevantne dozvole za izgradnju, proširenje i izmjenu projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija i strateških projekata te upravljanje njima, a koji obuhvaćaju sve zahtjeve i postupke od potvrde da je zahtjev potpun do obavijesti o sveobuhvatnoj odluci. Za geološko skladištenje CO₂ postupak izdavanja dozvola odnosi se na postupak izdavanja dozvola za skladištenje, koji se odnosi na obradu svih potrebnih dozvola za površinska postrojenja od kojih se traži da upravljaju skladišnim geoprostorom (građevinska dozvola, odobrenje za cijevi i dr.) i okolišno odobrenje za utiskivanje i skladištenje CO₂ dovršeno u skladu s Direktivom 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006;
- (g) „sveobuhvatna odluka” znači odluka ili niz odluka koje donose tijela države članice, u kojima se određuje je li nositelj projekta ovlašten za provedbu projekta proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, ne dovodeći u pitanje nijednu odluku donesenu u kontekstu žalbenog postupka;
- (h) „nositelj projekta” znači bilo koje poduzeće ili konzorcij poduzeća koja razvijaju projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija;
- (i) „regulatorno izolirano okruženje s nultom neto stopom emisija” znači sustav u kojem poduzeća mogu ispitivati inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija i druge inovativne tehnologije u kontroliranom stvarnom okružju u skladu s određenim planom koji je izradilo i koji prati nadležno tijelo;
- (j) „razina tehnološke spremnosti” znači razina dobivena metodom procjene zrelosti tehnologija prema klasifikaciji Međunarodne agencije za energiju;
- (k) „dotična tijela” znači tijela koja su, na temelju nacionalnog prava, uključena u izdavanje dozvola u okviru postupka izdavanja dozvola kako je opisano u točki (f);

- (l) „postupak javne nabave” znači jedno od sljedećeg:
- i. bilo koja vrsta postupka dodjele ugovora obuhvaćenog Direktivom 2014/24/EU za sklapanje ugovora o javnoj nabavi ili Direktivom 2014/25/EU za sklapanje ugovora o nabavi robe, radovima i uslugama;
  - ii. postupak za dodjelu koncesije za radove ili koncesije za usluge obuhvaćen Direktivom 2014/23/EU;
- (m) „javni naručitelj” u kontekstu postupaka javne nabave znači javni naručitelj kako je definiran u članku 6. Direktive 2014/23/EU, članku 2. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/24/EU i članku 3. Direktive 2014/25/EU;
- (n) „naručitelj” u kontekstu postupaka javne nabave znači naručitelj kako je definiran u članku 7. Direktive 2014/23/EU i članku 4. Direktive 2014/25/EU;
- (o) „ugovor” u kontekstu postupaka javne nabave znači javni ugovor kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 5. Direktive 2014/24/EU, „ugovori” u skladu s definicijom „ugovora o nabavi robe, radovima i uslugama” u članku 2. točki 1. Direktive 2014/25/EU te „koncesije” kako su definirane u članku 5. točki 1. Direktive 2014/23/EU;
- (p) „dražba” znači mehanizam za konkurentne postupke nadmetanja za potporu proizvodnji ili potrošnji energije iz obnovljivih izvora koji nisu obuhvaćeni direktivama 2014/23/EU, 2014/24/EU, 2014/25/EU i 2009/81/EZ;
- (q) „kapacitet utiskivanja CO₂” znači količina CO₂ koja se godišnje može utisnuti u operativni skladišni geoprostor dozvoljen na temelju Direktive 2009/31/EZ u svrhu smanjenja emisija ili povećanja uklanjanja ugljika, osobito iz velikih industrijskih postrojenja, i koja se mjeri u tonama godišnje;

- (r) „integracija energetskeg sustava” znači rješenja za planiranje cjelokupnog energetskeg sustava i upravljanje njime u okviru više nositelja energije, infrastruktura i sektora potrošnje stvaranjem čvršćih veza među njima radi pružanja fleksibilnih, pouzdanih i resursno učinkovitih energetskeg usluga koje se temelje na obnovljivim izvorima, uz što manji trošak za društvo i okoliš;
- (s) „proizvodni kapacitet” znači ukupni izlazni kapacitet tehnologija s nultom neto stopom emisija proizveden u okviru projekta proizvodnje. Ako se u okviru projekta proizvodnje ne proizvode konačni proizvodi nego određeni sastavni dijelovi ili određeni strojevi koji se prvenstveno koriste za proizvodnju tih proizvoda, proizvodni kapacitet odnosi se na izlazni kapacitet konačnog proizvoda za čiju bi se proizvodnju upotrebljavali ti sastavni dijelovi ili određeni strojevi.

Poglavlje I.a

Tehnologije s nultom neto stopom emisija i strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija

Članak 3.a

Popis tehnologija s nultom neto stopom emisija

1. Tehnologije s nultom neto stopom emisija obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe su:
  - (a) tehnologije za dobivanje energije iz obnovljivih izvora;
  - (b) skladištenje električne i toplinske energije;
  - (c) dizalice topline;
  - (d) tehnologije elektroenergetske mreže;
  - (e) tehnologije obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla;
  - (f) tehnologije održivih alternativnih goriva;
  - (g) tehnologije vodika, uključujući elektrolizatore i gorivne članke;
  - i. nuklearne tehnologije;

- (j) tehnologije prijevoza CO₂ te hvatanja, uporabe i skladištenja ugljika;
- (k) tehnologije za energetska učinkovitost energetskih sustava;
- (l) biotehnoška klimatska i energetska rješenja, uključujući rješenja u vezi sa sirovinama na biološkoj osnovi;
- (p) transformativne industrijske tehnologije za dekarbonizaciju koje nisu obuhvaćene prethodnim kategorijama.

Članak 3.b

Popis strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija

1. Popis strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija obuhvaćenih područjem primjene ove akta su:
  - (a) solarne fotonaponske, solarne termalno-električne i solarne termalne tehnologije;
  - (b) tehnologije energije vjetra na kopnu i tehnologije energije iz obnovljivih izvora na moru;
  - (c) tehnologije baterija i skladištenja;
  - (d) dizalice topline i tehnologije geotermalne energije;
  - (e) tehnologije vodika, uključujući elektrolizatore i gorivne članke;
  - (f) tehnologije održivog bioplina i biometana;
  - (g) tehnologije hvatanja i skladištenja ugljika;
  - (h) tehnologije elektroenergetske mreže;
  - (i) tehnologije za proizvodnju energije nuklearne fisije, uključujući tehnologije nuklearnog gorivnog ciklusa;
  - (j) tehnologije održivih alternativnih goriva.
2. Popis iz stavka 1. ne dovodi u pitanje pravo države članice da izabere među različitim izvorima energije i utvrdi opću strukturu svoje opskrbe energijom.

3. Popisom iz stavka 1. ne dovodi se u pitanje raspodjela financijskih sredstava Unije, posebno u pogledu kriterija prihvatljivosti ili dodjele, kako su doneseni u skladu s primjerenim postupcima, ili u pogledu potpore Unije putem Europske investicijske banke.

Poglavlje II.

Uvjeti koji omogućuju proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija

ODJELJAK I.

POJEDNOSTAVNENJE ADMINISTRATIVNOG POSTUPKA I POSTUPKA IZDAVANJA DOZVOLA

Članak 4.

Jedinstvena kontaktna točka

1. Do ... [devet mjeseci nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe] države članice određuju jednu ili više kontaktnih točaka na relevantnim razinama uprave države članice. Imenovana kontaktna točka odgovorna je za olakšavanje i koordinaciju postupka izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, među ostalim za strateške projekte s nultom neto stopom emisija, te za pružanje informacija o pojednostavnjenju administrativnog postupka u skladu s člankom 5., među ostalim informacija o tome kada se zahtjev smatra potpunim u skladu s člankom 6. stavcima 2.a i 6.
  - 1.a Ako postoji više imenovanih kontaktnih točaka, države članice osiguravaju alate za pomoć promotorima projekata u utvrđivanju odgovarajuće imenovane kontaktne točke na internetskoj stranici postavljenoj u skladu s člankom 5.
2. Imenovana kontaktna točka jedina je kontaktna točka za nositelja projekta u postupku izdavanja dozvola za projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Imenovana kontaktna točka obavješćuje nositelja projekta o ishodu sveobuhvatne odluke.

3. Odgovornosti imenovane kontaktne točke ili s njom povezane zadaće mogu se delegirati drugom tijelu za projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija, pod sljedećim uvjetima:
  - (a) imenovana kontaktna točka obavješćuje nositelja projekta o delegiranju;
  - (b) jedinstvena kontaktna točka odgovorna je za svaki pojedini projekt;
  - (c) jedinstvena kontaktna točka koordinira dostavu svih relevantnih dokumenata i informacija;
  - (d) jedinstvena kontaktna točka pruža informacije o relevantnoj dokumentaciji potrebnoj za podnošenje zahtjeva koja je potrebna u postupku izdavanja dozvola.
4. Nositeljima projekata dopušteno je u elektroničkom obliku dostaviti relevantne dokumente za postupak izdavanja dozvola.
5. Nadležna tijela osiguravaju da se u obzir uzmu sve relevantne dozvole ili odobrenja koja su izdana ili studije koje su provedene za određeni projekt te da se ne zahtijeva udvostručavanje studija, dozvola ili odobrenja, osim ako je drukčije propisano nacionalnim pravom ili pravom Unije.
6. Države članice osiguravaju da podnositelji zahtjeva imaju jednostavan pristup informacijama o postupcima za rješavanje sporova koji se odnose na postupak izdavanja dozvola, uključujući, prema potrebi, alternativne mehanizme za rješavanje sporova, ako su takvi postupci predviđeni nacionalnim pravom.
7. Države članice osiguravaju da imenovana kontaktna točka ima dovoljan broj kvalificiranog osoblja i dostatne financijske, tehničke i tehnološke resurse potrebne za učinkovito obavljanje svojih zadaća na temelju ove Uredbe.
8. Platforma iz članaka 28. i 29. periodički razmatra provedbu ovog odjeljka i članaka 12. i 13. te razmjenjuje najbolje načine za organizaciju imenovanih kontaktnih točaka.

9. Nacionalna nadležna tijela određuju i stavljaju na raspolaganje imenovanoj kontaktnoj točki zahtjeve i opseg informacija koje se traže od nositelja projekta prije početka postupka izdavanja dozvola.

Članak 5.

Dostupnost informacija na internetu

Države članice na centraliziran i lako dostupan način na internetu pružaju pristup sljedećim informacijama o postupcima koji se odnose na projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija, a to su:

- (-a) imenovane kontaktne točke iz članka 4. stavka 1.;
- (a) postupak izdavanja dozvola, uključujući informacije o rješavanju sporova;
- (b) usluge financiranja i ulaganja;
- (c) mogućnosti financiranja na razini Unije ili države članice;
- (d) usluge podrške poslovanju, koje među ostalim uključuju prijavu poreza na dobit, lokalne porezne zakone, radno pravo.

Članak 6.

Trajanje postupka izdavanja dozvola

1. Postupak izdavanja dozvola za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ne premašuje nijedan od sljedećih rokova:
- (a) 12 mjeseci za izgradnju ili proširenje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom manjim od 1 GW;
  - (b) 18 mjeseci za izgradnju ili proširenje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom od 1 GW ili većim.

2. Za projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija za koje se godišnji proizvodni kapacitet ne mjeri u GW postupak izdavanja dozvola ne traje dulje od 18 mjeseci.
- 2.a Ako je potrebna procjena učinaka na okoliš na temelju Direktive 2011/92/EU, koraci procjene iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke i. te direktive ne uključuju se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2.
4. U iznimnim slučajevima, ako to zahtijeva priroda, složenost, lokacija ili veličina predloženog projekta proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija, države članice u pojedinačnom slučaju jednom mogu produljiti rokove iz članka 6. stavaka 1. i 2. i članka 13. stavaka 1. i 2. za najviše tri mjeseca prije njihova isteka.

Ako država članica smatra da iz predloženog projekta proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ili strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija proizlazi izniman rizik za zdravlje i sigurnost radnika ili opće populacije i ako je potrebno dodatno vrijeme da bi se utvrdilo jesu li uvedene mjere za otklanjanje rizika koje je moguće utvrditi, ona može u pojedinačnom slučaju produljiti te rokove za dodatnih šest mjeseci prije njihova isteka.

5. I u jednom i u drugom slučaju imenovana kontaktna točka pisanim putem obavještava nositelja projekta o razlozima produljenja i datumu kad se očekuje sveobuhvatna odluka.
- 5.a Imenovana kontaktna točka iz članka 4. stavka 1. obavještuje nositelja projekta o roku za izvješće o procjeni učinaka na okoliš iz članka 5. stavka 1. Direktive 2011/92/EU, uzimajući u obzir organizaciju postupka izdavanja dozvola u relevantnoj državi članici i potrebu da se omogući dovoljno vremena za procjenu tog izvješća. Razdoblje od datuma kada se izvješće o učincima na okoliš treba predati do podnošenja tog izvješća ne uračunava se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2.

Ako savjetovanje u skladu s člankom 1. stavkom 2. točkom (g) podtočkom ii. Direktive 2011/92/EU dovede do potrebe da se izvješće o procjeni učinaka na okoliš dopuni dodatnim informacijama, imenovana kontaktna točka iz članka 4. stavka 1. može nositelju projekta dati priliku da dostavi dodatne informacije. U tom slučaju imenovana kontaktna točka obavješćuje nositelja projekta o roku za dostavu dodatnih informacija, koji nije kraći od 30 dana nakon te obavijesti. Razdoblje od datuma kada dodatne informacije treba dostaviti do dostave tih informacija ne uračunava se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2.

6. Najkasnije 45 dana od primitka zahtjeva za izdavanje dozvole imenovana kontaktna točka iz članka 4. stavka 1. potvrđuje da je zahtjev potpun ili, ako nositelj projekta nije poslao sve informacije potrebne za obradu zahtjeva, traži od nositelja projekta da dostavi potpun zahtjev bez nepotrebne odgode. Početkom postupka izdavanja dozvole za određeni zahtjev smatra se datum kad je potpunost zahtjeva potvrdila imenovana kontaktna točka iz članka 4. stavka 1.
7. Najkasnije dva mjeseca nakon datuma potvrde imenovana kontaktna točka izrađuje detaljan raspored postupka izdavanja dozvole u bliskoj suradnji s drugim dotičnim tijelima.
8. Rokovima utvrđenima u člancima 6. i 13. ne dovode se u pitanje obveze koje proizlaze iz prava Unije i međunarodnog prava, kao ni upravni žalbeni postupci i pravna sredstva pred sudom.
9. Rokovima utvrđenima u člancima 6. i 13. za sve postupke izdavanja dozvola ne dovode se u pitanje bilo koji kraći rokovi koje utvrde države članice.

Članak 7.

Procjene učinaka na okoliš i odobrenja

1. Ako se na temelju Direktive 2011/92/EU zahtijeva procjena učinaka na okoliš, dotični nositelj projekta može, prije podnošenja zahtjeva, tražiti mišljenje imenovane kontaktne točke o opsegu i podrobnosti informacija koje trebaju biti navedene u izvješću o procjeni učinaka na okoliš na temelju članka 5. stavka 1. navedene direktive. Imenovana kontaktna točka izdaje mišljenje iz prvog podstavka što prije, odnosno u roku od najviše 45 dana od podnošenja zahtjeva nositelja projekta.

2. Ako obveza procjene učinaka na okoliš istodobno proizlazi iz Direktive 2011/92/EU, Direktive 92/43/EEZ, Direktive 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2000/60/EZ, Direktive 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2010/75/EU ili Direktive 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća [ili Uredbe o obnovi prirode, COM (2022) 304 final], država članica osigurava primjenu koordiniranog ili zajedničkog postupka kojim se ispunjavaju zahtjevi navedenog zakonodavstva Unije.

U okviru koordiniranog postupka iz prvog podstavka nadležno tijelo koordinira različite pojedinačne procjene učinaka određenog projekta na okoliš kako je propisano primjenjivim zakonodavstvom Unije.

U okviru zajedničkog postupka iz prvog podstavka nadležno tijelo osigurava jedinstvenu procjenu učinaka određenog projekta na okoliš kako je propisano primjenjivim zakonodavstvom Unije.

3. Država članica osigurava da se obrazloženi zaključak iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke iv. Direktive 2011/92/EU o procjeni učinaka na okoliš izda u roku od tri mjeseca od primitka svih potrebnih informacija prikupljenih na temelju članaka 5., 6. i 7. navedene direktive i dovršetka savjetovanja iz članaka 6. i 7. te direktive.

4. Rokovi za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću iz članka 1. stavka 2. točke (e) Direktive 2011/92/EU i tijelima iz članka 6. stavka 1. te direktive o izvješću o okolišu iz članka 5. stavka 1. te direktive nisu dulji od 90 dana.

Članak 8.

Planiranje

1. Države članice potiču nacionalna, regionalna i lokalna tijela odgovorna za pripremu planova, uključujući određivanje zona, prostorne planove i planove uporabe zemljišta, da u takve planove prema potrebi uključe odredbe za razvoj projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, među ostalim strateških projekata s nultom neto stopom emisija i sve potrebne infrastrukture.
2. Ako planovi sadržavaju odredbe o izradi projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, među ostalim strateških projekata s nultom neto stopom emisija, i podliježu procjeni na temelju Direktive 2001/42/EZ i članka 6. Direktive 92/43/EEZ, te se procjene pojednostavnjuju. Prema potrebi, tom se pojednostavnjenom procjenom uzima u obzir i učinak na sva potencijalno pogođena vodna tijela i provjerava može li se planom omesti vodno tijelo u ispunjavanju obveza utvrđenih u članku 4. Direktive 2000/60/EZ za postizanje dobrog stanja ili dobrog potencijala te kako se ne bi pogoršalo stanje ili potencijal. Ako se od dotičnih država članica zahtijeva da procijene učinke postojećih ili budućih aktivnosti na morski okoliš, uključujući interakciju kopna i mora iz članka 4. Direktive 2014/89/EU, ti se učinci obuhvaćaju pojednostavnjenom procjenom.

Članak 8.a

Uspostava područja za ubrzavanje tehnologija s nultom neto stopom emisija

1. Države članice mogu donijeti planove kojima se određuju posebna područja za ubrzavanje projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, među ostalim strateških projekata s nultom neto stopom emisija ili klastera takvih projekata, radi testiranja inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija, olakšavanja postupaka izdavanja dozvola i, prema potrebi, razvoja gospodarskih prilika i podjele odgovornosti.

2. Ti planovi:
  - (a) definiraju jasno zemljopisno područje primjene za područja ubrzavanja tehnologija s nultom neto stopom emisija;
  - (b) isključuju područja mreže Natura 2000 i područja određena u okviru nacionalnih programa zaštite prirode i očuvanja bioraznolikosti te utvrđenih migracijskih ruta za ptice i morske sisavce;
  - (c) podliježu procjeni učinaka na okoliš na temelju Direktive 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i, prema potrebi, procjeni na temelju članka 6. stavka 3. Direktive 92/43/EEZ. Ovom se odredbom ne dovodi u pitanje usklađenost pojedinačnih projekata s primjenjivim zakonodavstvom Unije u području okoliša;
  - (d) osiguravaju sinergije s određivanjem područja za ubrzanje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora iz treće Direktive o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora.
3. Države članice mogu omogućiti potrebnu infrastrukturu u područjima za ubrzanje tehnologija s nultom neto stopom emisija za razvoj projekata s nultom neto stopom emisija. Među ostalim, to može biti fizička, digitalna ili elektroenergetska infrastruktura.

Članak 8.b

Izdavanje dozvola u okviru područja za ubrzanje tehnologija s nultom neto stopom emisija

1. Odredbe iz odjeljaka 1. i 2. primjenjuju se na pojedinačne projekte u područjima za ubrzanje tehnologija s nultom neto stopom emisija.
2. Kako bi se izbjeglo udvostručavanje procjena, imenovana kontaktna točka pri izdavanju mišljenja na temelju članka 7. stavka 1. uzima u obzir rezultate procjena provedenih na temelju članka 8.a točke 2. podtočke (c).
3. Jedinstvena kontaktna točka može izraditi predloške u kojima se navode posebne dozvole potrebne za projekte u područjima za ubrzanje tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovo podnošenje nadležnim tijelima. Predlošci se mogu dijeliti na Platformi za Europu s nultom neto stopom emisija.

Članak 9.

Primjenjivost konvencija UNECE-a

1. Odredbama ove Uredbe ne dovode se u pitanje obveze iz članka 6. i 7. Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih Naroda za Europu (UNECE) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisane u Aarhusu 25. lipnja 1998., i Konvencije UNECE-a o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, potpisane u Espoou 25. veljače 1991. i njezina Protokola o strateškoj procjeni okoliša, potpisanog u Kijivu 21. svibnja 2003.
2. Sve odluke donesene na temelju ovog odjeljka i članka 12. i 13. dostupne su javnosti.

ODJELJAK II.

STRATEŠKI PROJEKTI ZA TEHNOLOGIJE S NULTOM NETO STOPOM EMISIJA

Članak 9.a

Referentna vrijednost

Komisija i države članice podupiru strateške projekte u skladu s ovim odjeljkom kako bi se osiguralo da se do 2030. kapacitet u Uniji za proizvodnju strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija navedeni u članku 3.b približe referentnoj vrijednosti od najmanje 40 % godišnjih potreba Unije za uvođenjem odgovarajućih tehnologija potrebnih za postizanje klimatskih i energetske ciljeva Unije do 2030. ili da dosegnu tu referentnu vrijednost.

Članak 10.

Kriteriji odabira

1. Države članice kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija priznaju one projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji odgovaraju nekoj od tehnologija navedenih u članku 3.b i koji se nalaze u Uniji, a doprinose ostvarenju ciljeva i ispunjavaju barem jedan od sljedećih kriterija:

- (a) projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija doprinosi tehnološkoj i industrijskoj otpornosti tehnologija Unije s nultom neto stopom emisija povećanjem kapaciteta za proizvodnju sastavnog dijela ili segmenta u lancu vrijednosti tehnologija s nultom neto stopom emisija zbog kojeg Unija uvelike ovisi o uvozu iz samo jedne treće zemlje;
- (b) projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija ima jasan pozitivan učinak na lanac opskrbe industrije Unije s nultom neto stopom emisija ili na sektore na kraju proizvodnog lanca, s učincima prelijevanja na druge države članice osim nositelja projekata i dotičnih država članica, doprinoseći pritom konkurentnosti, klimatskim i energetske ciljevima Unije te otvaranju kvalitetnih radnih mjesta u lancu opskrbe industrije Unije s nultom neto stopom emisija, u skladu s barem jednim od sljedećih kriterija:
- i. dodaje znatan kapacitet u Uniji za proizvodnju dotične tehnologije s nultom neto stopom emisija kojim se doprinosi ostvarenju cilja utvrđenog u članku 9.a;
  - ii. putem projekta proizvode se tehnologije s poboljšanom okolišnom održivosti i učinkovitosti;
- i u skladu s barem jednim od sljedećih kriterija:
- iii. putem projekta uvode se mjere za privlačenje, usavršavanje ili prekvalifikaciju radne snage potrebne za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući naukovanje, u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima;
  - iv. uvode se sveobuhvatni postupci niskouglične i kružne proizvodnje, uključujući, primjerice, oporabu otpadne topline, vrednovanje sporednih tokova i učinkovitu potrošnju vode.
2. Države članice kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija priznaju projekte skladištenja CO₂ koji ispunjavaju sljedeće kumulativne kriterije:

- (a) skladišni prostor za CO₂ nalazi se na području Unije, u njezinim isključivim gospodarskim zonama ili u njezinu epikontinentalnom pojasu u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS);
  - (b) projekt skladištenja CO₂ doprinosi postizanju cilja utvrđenog u članku 16.;
  - (c) za projekt skladištenja CO₂ podnesen je zahtjev za dozvolu za sigurno i trajno geološko skladištenje CO₂ u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.
- 2.a Projekti hvatanja CO₂ i projekti za prijevoznu infrastrukturu za CO₂ koji olakšavaju povezivanje postrojenja za hvatanje CO₂ sa skladišnim prostorima za CO₂ priznatima kao strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija u skladu sa stavkom 2. također se smatraju strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija.
- 2.b Komisija pruža opće informacije, podatke i smjernice za procjenu kriterija iz stavaka 1. i 2.
3. Projekte proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji odgovaraju nekoj od tehnologija kako je definirano u članku 3. stavku 1. točki (aa) i nalaze se u „slabije razvijenim i tranzicijskim regijama” i područjima obuhvaćenima Fondom za pravednu tranziciju te su prihvatljivi za financiranje u skladu s pravilima kohezijske politike države članice priznaju, nakon dovršetka postupka dodjele, kao strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija na temelju članka 11. stavka 3. na pisani zahtjev nositelja projekta, pri čemu nositelj projekta ne mora podnijeti formalni zahtjev na temelju članka 11. stavka 2.
4. Projekt proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija koji se nalazi u Uniji i koji doprinosi ostvarenju općeg cilja iz članka 1. stavka 1., a financira se iz Inovacijskog fonda za sustav EU-a za trgovanje emisijama ili je dio važnih projekata od zajedničkog europskog interesa, europskih dolina vodika ili banke vodika, ako se tim sredstvima podupiru ulaganja u proizvodne kapacitete koji odgovaraju nekoj od tehnologija iz članka 3. stavka 1. točke (aa), države članice priznaju kao strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija na temelju članka 11. stavka 3. na zahtjev nositelja projekta, pri čemu nositelj projekta ne mora podnijeti formalni zahtjev na temelju članka 11. stavka 2.

5. Ako strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija doprinosi lancu vrijednosti za tehnologiju koju država članica ne prihvaća kao dio opće strukture svoje opskrbe energijom, država članica može odbiti dodijeliti status projekta.

Članak 11.

Primjena i priznavanje

1. Zahtjev za priznavanje kao strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija nositelj projekta podnosi relevantnoj državi članici.
2. Zahtjev iz stavka 1. sadržava sve navedeno u nastavku:
  - (a) relevantne dokaze o ispunjenju kriterija iz članka 10. stavka 1. ili stavka 2.;
  - (b) poslovni plan u kojem se ocjenjuje financijska održivost projekta u skladu s ciljem otvaranja kvalitetnih radnih mjesta;
  - (c) prvu procjenu vremenskog rasporeda projekta kako bi se procijenilo kada bi projekt mogao doprinijeti referentnoj vrijednosti za proizvodni kapacitet Unije iz članka 9.a ili ciljnom kapacitetu utiskivanja CO₂ na razini Unije iz članka 16.
- 2.a Komisija osigurava unaprijed utvrđeni obrazac za podnošenje zahtjeva iz stavka 1.
3. Države članice u roku od mjesec dana od primitka potpunog zahtjeva u pravednom i transparentnom postupku procjenjuju zahtjev iz stavka 1. Ako nositelj projekta nije poslao sve relevantne i potpune informacije potrebne za obradu zahtjeva, država članica samo jednom traži da nositelj projekta bez nepotrebne odgode dostavi dodatne informacije kako bi zahtjev bio potpun. Postupak procjenjivanja počinje na datum potvrde potpunosti zahtjeva.

- 3.a Ako se odluka ne donese unutar roka iz stavka 3., nositelj projekta može obavijestiti Platformu za Europu s nultom neto stopom emisija, a Komisija bez nepotrebne odgode traži od države članice da nositelju projekta pruži ažurirani rok. Država članica zatim određuje vremenski okvir u kojem će se donijeti odluka o priznavanju projekta kao strateškog.
4. Komisija može dati mišljenje o odobrenim strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Ako država članica odbije zahtjev, podnositelj zahtjeva ima pravo podnijeti zahtjev Komisiji, koja ga procjenjuje u roku od 20 radnih dana. Procjenom Komisije ne dovodi se u pitanje odluka države članice.
5. Ako Komisija nakon procjene u skladu sa stavkom 4. potvrdi da je država članica odbila njegov zahtjev, dopisom obavještava podnositelja zahtjeva o svojem zaključku. Ako se procjena Komisije razlikuje od ocjene države članice, dotični projekt razmatra Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija kako je uspostavljena u članku 28.
6. Ako Komisija ili država članica utvrdi da je strateški projekt za tehnologije s nultom neto stopom emisija znatno promijenjen ili da više ne ispunjava kriterije utvrđene u članku 10. stavku 1. ili 3. odnosno ako je priznavanje projekta utemeljeno na zahtjevu koji sadržava netočne informacije, o tome obavještava dotičnog nositelja projekta. Nakon što sasluša mišljenje nositelja projekta, država članica može staviti izvan snage odluku kojom se projektu dodjeljuje status strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija.
7. Projekti koji više nisu priznati kao strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija gube sva prava povezana s tim statusom na temelju ove Uredbe.
8. Komisija uspostavlja i vodi javno dostupan registar strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Članak 12.

Prioritetni status strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija

1. Nositelji projekata i sva dotična tijela osiguravaju da se strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija obrađuju na najbrži mogući način u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom.
2. Ne dovodeći u pitanje obveze predviđene pravom Unije, ako se projektu dodijeli status strateškog projekta za tehnologije s nultom neto stopom emisija, države članice strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija dodjeljuju status od najveće moguće nacionalne važnosti, ako takav status postoji u nacionalnom pravu, i tako s njima postupaju tijekom postupaka izdavanja dozvola, među ostalim postupaka povezanih s procjenama učinka na okoliš i, ako je to predviđeno nacionalnim pravom, prostornim planiranjem.
3. Smatra se da strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija doprinose sigurnosti opskrbe strateškim tehnologijama s nultom neto stopom emisija u Uniji i stoga su u javnom interesu. S obzirom na učinke na okoliš iz članka 6. stavka 4. i članka 16. stavka 1. Direktive 92/43/EEZ, članka 4. stavka 7. Direktive 2000/60/EZ i članka 9. stavka 1. točke (a) Direktive 2009/147/EZ [ili članka 4. stavaka 8. i 8.a Uredbe o obnovi prirode,] strateški projekti za tehnologije s nultom neto stopom emisija u Uniji smatraju se projektima od javnog interesa i mogu se smatrati projektima od prevladavajućeg javnog interesa pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni u tim aktima.
4. Svi postupci rješavanja sporova, sudski postupci, žalbe i pravni lijekovi koji se odnose na strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija pred nacionalnim sudovima i odborima, među ostalim odborima za posredovanje i arbitražu, ako postoje u nacionalnom pravu, smatraju se hitnima ako su i u mjeri u kojoj su takvi hitni postupci predviđeni nacionalnim pravom u pogledu postupaka izdavanja dozvola i pod uvjetom da se poštuje uobičajeno primjenjivo pravo na obranu pojedinaca ili lokalnih zajednica. Nositelji strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija prema potrebi sudjeluju u takvim hitnim postupcima.

Članak 13.

Trajanje postupka izdavanja dozvola za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija

1. Postupak izdavanja dozvola za strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija ne premašuje nijedan od sljedećih rokova:
  - (a) 9 mjeseci za izgradnju ili proširenje strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom manjim od 1 GW;
  - (b) 12 mjeseci za izgradnju ili proširenje strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija s godišnjim proizvodnim kapacitetom od 1 GW ili većim;
  - (c) 18 mjeseci za sve potrebne dozvole za upravljanje skladišnim prostorom u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.
2. Za strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija za koje se godišnji proizvodni kapacitet ne mjeri u GW postupak izdavanja dozvola ne traje dulje od 12 mjeseci.
- 2.a Ako je potrebna procjena učinaka na okoliš na temelju Direktive 2011/92/EU, koraci procjene iz članka 1. stavka 2. točke (g) podtočke i. te direktive ne uključuju se u trajanje postupka izdavanja dozvola iz stavaka 1. i 2.

Članak 14.

Ubrzanje provedbe strateških projekata za tehnologije s nultom neto stopom emisija

1. Komisija i države članice, prema potrebi, poduzimaju aktivnosti za ubrzanje i privlačenje privatnih ulaganja u strateške projekte za tehnologije s nultom neto stopom emisija. Ne dovodeći u pitanje članak 107. i članak 108. UFEU-a, te aktivnosti mogu uključivati pružanje i koordinaciju potpore strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija u kojima se javljaju poteškoće u pristupu financiranju.
2. Države članice mogu pružiti administrativnu potporu strateškim projektima za tehnologije s nultom neto stopom emisija kako bi njihova provedba bila pravodobna i učinkovita, među ostalim pružanjem:

- (a) pomoći u osiguravanju usklađenosti s primjenjivim administrativnim obvezama i obvezama izvješćivanja;
- (b) pomoći nositeljima projekata u informiranju javnosti kako bi se povećala prihvaćenost projekata u javnosti.

Članak 15.

Koordinacija financiranja

1. Platforma za Europu s nultom neto emisijom, kako je uspostavljena u članku 28., na temelju redovitih razmjena mišljenja s relevantnim industrijskim savezima razmatra financijske potrebe i uska grla strateških projekata za tehnologije s nultom neto emisijom, kao i moguće najbolje prakse, osobito za razvoj prekograničnih lanaca opskrbe EU-a.
2. Platforma za Europu s nultom neto emisijom na zahtjev nositelja strateškog projekta za tehnologije s nultom neto emisijom razmatra načine za dovršetak financiranja njegova projekta i savjetuje ga uzimajući u obzir već osigurana sredstva i barem sljedeće elemente:
  - (a) dodatne privatne izvore financiranja;
  - (b) potporu putem sredstava Grupe Europske investicijske banke ili drugih međunarodnih financijskih institucija, među ostalim Europske banke za obnovu i razvoj;
  - (c) postojeće instrumente i programe država članica, uključujući one nacionalnih razvojnih banaka i institucija te agencija za kreditiranje izvoza;
  - (d) relevantna financijska sredstva i programe financiranja Unije.

Poglavlje III.
Kapacitet utiskivanja CO₂

Članak 16.

Ciljni kapacitet utiskivanja CO₂ na razini Unije

1. Godišnji kapacitet utiskivanja od najmanje 50 milijuna tona CO₂ mora se postići do 2030. u skladišnim prostorima na području Europske unije, u njezinim isključivim gospodarskim zonama ili u njezinu epikontinentalnom pojasu u smislu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS) i ne kombinira se s povećanjem iscrpka ugljikovodika.
2. Svi skladišni prostori projektirani su tako da rade najmanje pet godina i poštuju načela poštenog i otvorenog pristupa, transparentno i bez diskriminacije, kako je definirano u Direktivi 2009/31/EZ.

Članak 17.

Transparentnost podataka o kapacitetu skladištenja CO₂

1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe države članice:
  - (a) javno objavljuju podatke o svim područjima na kojima bi se mogli dopustiti skladišni prostori za CO₂ na njihovu državnom području, uključujući slane vodonosnike, ne dovodeći u pitanje zahtjeve u pogledu zaštite povjerljivih informacija;

- (b) obvezuju subjekte koji su nositelji ili su bili nositelji odobrenja, kako je definirano u članku 1. točki 3. Direktive 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁴, na njihovu državnom području da objave sve geološke podatke koji se odnose na pogone za proizvodnju stavljene izvan upotrebe ili o čijem je stavljanju izvan upotrebe obaviješteno nadležno tijelo, osim ako je tijelo zatražilo dozvolu za istraživanje u skladu s Direktivom 2009/31/EZ;
  - (c) za potrebe točke (a) podaci sadržavaju barem informacije zatražene u Obavijesti Komisije o smjernicama državama članicama za ažuriranje nacionalnih energetske i klimatskih planova za razdoblje 2021. – 2030.
2. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe i svake godine nakon toga svaka država članica Komisiji podnosi izvješće u kojem se opisuje sljedeće:
- (a) projekti hvatanja CO₂ koji su u tijeku i procjena odgovarajućih potreba i planova za kapacitete prijevoza, utiskivanja i skladištenja;
  - (b) projekti prijevoza i skladištenja CO₂ koji su u tijeku na njezinu državnom području, uključujući status postupka izdavanja dozvola na temelju Direktive 2009/31/EZ te očekivane datume za konačnu odluku o ulaganju i puštanje u pogon;
  - (c) nacionalne mjere potpore koje su donesene ili će biti donesene kako bi se potaknuli projekti iz točaka (a) i (b), kao i mjere koje se odnose na prekogranični prijevoz CO₂.
3. Ako u državi članici nisu provedeni projekti skladištenja CO₂, ona izvješćuje o svojim planovima za olakšavanje dekarbonizacije industrijskih sektora ili razvoj prekograničnog prijevoza CO₂.

---

⁴⁴ Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika (SL L 164, 30.6.1994., str. 3.).

Članak 18.

Doprinos ovlaštenih proizvođača nafte i plina

1. Svaki subjekt koji ima odobrenje definirano u članku 1. točki 3. Direktive 94/22/EZ podliježe pojedinačnom doprinosu ostvarivanju cilja na razini Unije za raspoloživi kapacitet utiskivanja CO₂ utvrđenog u članku 16. Ti pojedinačni doprinosi računaju se razmjerno udjelu svakog subjekta u proizvodnji sirove nafte i prirodnog plina u Uniji od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023. i obuhvaćaju kapacitet utiskivanja CO₂ u skladišnom prostoru koji ima dozvolu u skladu s Direktivom 2009/31/EZ o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i stavljen je na tržište do 2030. Subjekti s proizvodnjom sirove nafte i prirodnog plina ispod određenog praga kako je definiran u skladu s delegiranim aktom na temelju stavka 7. isključuju se iz tog izračuna i ne podliježu doprinosu.
2. U roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ove Uredbe države članice utvrđuju subjekte iz stavka 1. i njihove količine sirove nafte i prirodnog plina proizvedene od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023. te o tome izvješćuju Europsku komisiju.
3. Nakon primitka izvješća podnesenih na temelju članka 17. stavka 2. i savjetovanja s državama članicama i zainteresiranim stranama Komisija određuje doprinose subjekata iz stavka 1. ostvarenju Unijina cilja za kapacitet utiskivanja CO₂ do 2030.
4. U roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu Uredbe subjekti iz stavka 1. Komisiji podnose plan u kojem detaljno opisuju kako namjeravaju ostvariti svoj doprinos cilju Unije za kapacitet utiskivanja CO₂ do 2030. U tim se planovima:
  - (a) potvrđuje doprinos subjekta izražen u ciljanoj količini novih kapaciteta skladištenja i utiskivanja CO₂ puštenih u pogon do 2030.;
  - (b) navode sredstva i ključne etape za postizanje ciljane količine.

5. Kako bi postigli ciljane količine raspoloživog kapaciteta utiskivanja subjekti iz stavka 1. mogu učiniti bilo što od sljedećeg:

- (a) razviti projekte skladištenja CO₂ sami ili u suradnji s drugima;
- (b) sklopiti sporazume s drugim subjektima iz stavka 1.;
- (c) sklopiti sporazume s trećim nositeljima projekata ili ulagačima u projekte skladištenja kako bi ispunili svoj doprinos.

6. Dvije godine nakon stupanja na snagu Uredbe i svake godine nakon toga subjekti iz stavka 1. Komisiji podnose izvješće u kojem detaljno opisuju napredak prema ostvarenju svojeg doprinosa. Komisija objavljuje ta izvješća.

6.a Odstupajući od toga, država članica može zatražiti od Komisije da izuzme subjekte iz stavka 1. od pojedinačnog doprinosa u vezi s proizvodnim aktivnostima koje su obavljali na državnom području te države članice od 1. siječnja 2020. do 31. prosinca 2023., pod uvjetom da:

- (a) ukupni godišnji kapacitet utiskivanja svih skladišnih prostora kojima upravlja bilo koji subjekt koji je dobio dozvolu za skladištenje u smislu Direktive 2009/31/EZ i koji je donio konačnu odluku o ulaganju na državnom području države članice premašuje zbroj pojedinačnih doprinosa subjekata iz stavka 1. u odnosu na relevantne proizvodne aktivnosti. Godišnji kapaciteti utiskivanja povezani s tim skladišnim prostorima odgovaraju kapacitetima navedenima u dozvolama za skladištenje i konačnim odlukama o ulaganju i doprinose cilju na razini Unije za raspoloživi kapacitet utiskivanja CO₂ utvrđenom u članku 16.;
- (b) zahtjev se podnosi prije kraja 2027.

Pod uvjetom da su ispunjena dva navedena uvjeta, Komisija donosi odluku o izuzimanju dotičnih subjekata iz stavka 1. od njihova pojedinačnog doprinosa u vezi s proizvodnim aktivnostima koje su obavljali na državnom području države članice koja podnosi zahtjev.

Izuzeti subjekti mogu sklapati sporazume u skladu sa stavkom 5. točkama (b) i (c) samo za kapacitete utiskivanja koji premašuju pojedinačni doprinos od kojeg su izuzeti i zbroj pojedinačnih doprinosa koji su izuzeti.

Jednu godinu nakon odluke o izuzeću i svake godine nakon toga država članica Komisiji podnosi izvješće u kojem detaljno opisuje napredak izuzetih subjekata u postizanju njihova doprinosa cilju na razini Unije za raspoloživi kapacitet utiskivanja CO₂ utvrđenog u članku 16. Komisija objavljuje ta izvješća.

- 6.b Komisija do 31. prosinca 2028. na temelju izvješća iz članka 31. stavka 1. točke (b) i članka 31. stavka 7. procjenjuje odnos između potražnje za kapacitetom utiskivanja iz projekata hvatanja CO₂ koji su u tijeku ili se planira da budu operativni do 2030. i zbroja pojedinačnih doprinosa subjekata iz stavka 1. u odnosu na proizvodne aktivnosti na državnom području određene države članice. U slučaju znatne neravnoteže dotična država članica može iznimno od Komisije zatražiti odstupanje u pogledu datuma do kojeg su pojedinačni doprinosi ispunjeni.
7. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 32. kako bi se ova Uredba dopunila u pogledu sljedećeg:
- (-a) pravila o utvrđivanju subjekata koji podliježu doprinosu u skladu sa stavkom 1., uključujući prag ispod kojeg su subjekti izuzeti od plaćanja doprinosa;
  - (a) načina na koje se sporazumi između subjekata iz stavka 1. i ulaganja u kapacitet skladištenja trećih strana uzimaju u obzir za ostvarenje njihova pojedinačnog doprinosa iz stavka 5. točaka (b) i (c);

- (b) sadržaja izvješća iz stavka 6.;
- (c) uvjeta pod kojima Komisija može izuzeti subjekte od dijela njihova pojedinačnog doprinosa u skladu sa stavkom 6.a.

Poglavlje IV.

Pristup tržištima

Članak 19.

Doprinos održivosti i otpornosti u postupcima javne nabave

1. Za postupke javne nabave obuhvaćene područjem primjene direktiva 2014/23/EU, 2014/24/EU ili 2014/25/EU ako je predmet ugovora strateška tehnologija s nultom neto stopom emisija navedena u članku 3.b ove Uredbe, ili u slučaju ugovorâ o radovima koji uključuju navedenu tehnologiju, javni naručitelji i naručitelji primjenjuju minimalne obvezne zahtjeve u pogledu okolišne održivosti kako je definirano u provedbenim aktima iz stavka 4.
To ne sprečava javne naručitelje i naručitelje da primjenjuju druge minimalne zahtjeve ili kriterije dodjele u vezi s okolišnom održivošću.
3. Minimalni obvezni zahtjevi iz stavka 1. prema potrebi su u obliku:
  - (a) tehničkih specifikacija ili zahtjeva u smislu članka 36. Direktive 2014/23/EU, stavka 1. Priloga VII. Direktivi 2014/24/EU i članka 60. Direktive 2014/25/EU ili
  - (b) odredaba o izvršenju ugovora u smislu članka 70. Direktive 2014/24/EU i članka 87. Direktive 2014/25/EU te općih načela Direktive 2014/23/EU.
4. Komisija donosi provedbeni akt kojim se utvrđuju minimalni zahtjevi za okolišnu održivost. Pri donošenju tog provedbenog akta uzimaju se u obzir barem sljedeći elementi:

- (a) stanje na tržištu na razini Unije s obzirom na relevantne tehnologije;
- (b) odredbe o okolišnoj održivosti utvrđene u drugim zakonodavnim i nezakonodavnim aktima Unije koje se primjenjuju na nabave obuhvaćene obvezom iz stavka 1.;
- (c) međunarodne obveze Unije, uključujući GPA i druge međunarodne sporazume koji su obvezujući za Uniju.

Taj provedbeni akt donosi se u roku od devet mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe, u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 3.

5. Doprinos postupka javne nabave otpornosti uzima se u obzir u slučaju postupaka javne nabave ako je predmet ugovora strateška tehnologija s nultom neto stopom emisija navedena u članku 3.b ove Uredbe, ili u slučaju ugovora o radovima koji uključuju navedenu tehnologiju, kao i u slučaju ugovora dodijeljenih na temelju okvirnog sporazuma ako je procijenjena vrijednost tih sporazuma jednaka vrijednostima navedenima u članku 8. Direktive 2014/23/EU, članku 4. Direktive 2014/24/EU i članku 15. Direktive 2014/25/EU ili viša od njih.

U trenutku poziva na nadmetanje ili početka takvog postupka, ako je Komisija u skladu s člankom 22. stavkom 2. utvrdila da udio određene strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija ili posebnih sastavnih dijelova koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih proizvoda podrijetlom iz treće zemlje čini više od 50 % opskrbe tom određenom strateškom tehnologijom s nultom neto stopom emisija ili onim posebnim sastavnim dijelovima koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih proizvoda u Uniji, javni naručitelji i naručitelji uključuju sljedeće uvjete u postupke javne nabave iz stavka 1.:

- (a) obvezu da se više od 50 % vrijednosti određene strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija iz ovog stavka ne isporučuje iz treće zemlje kako je utvrdila Komisija;

- (b) obvezu tijekom trajanja ugovora da glavni sastavni dijelovi strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija iz ovog stavka isporučene ili pružene pri izvršenju ugovora ne čine više od 50 % vrijednosti glavnih sastavnih dijelova određene strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija iz ovog stavka, bez obzira na to isporučuje li te sastavne dijelove ili ih izravno pruža uspješni ponuditelj ili podugovaratelj iz treće zemlje kako je utvrdila Komisija;
- (c) pružanje javnom naručitelju ili naručitelju, na njihov zahtjev, odgovarajućih dokaza u skladu s točkom (a) ili (b), najkasnije po završetku izvršenja ugovora;
- (d) u slučaju nepoštovanja uvjeta iz točke (a) ili (b), plaćanje razmjerne naknade od najmanje 5 % vrijednosti određenih strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija iz ugovora iz ovog stavka.

Za ugovore obuhvaćene Prilogom I. Europske unije GPA-u, kao i drugim relevantnim međunarodnim sporazumima koji su obvezujući za Uniju, javni naručitelji i naručitelji ne primjenjuju zahtjeve iz točaka od (a) do (d) na gospodarske subjekte izvorâ opskrbe koji su potpisnici tih sporazuma.

Time se javne naručitelje i naručitelje ne sprečava da upotrebljavaju dodatne necjenovne kriterije.

- 6. Javni naručitelji i naručitelji iznimno mogu odlučiti da neće primjenjivati stavke 1., 2., 3. i 5. ako:
  - (a) potrebnu tehnologija s nultom neto stopom emisija može isporučiti samo određeni gospodarski subjekt i ne postoji razumna alternativa ili zamjena, a nepostojanje nadmetanja nije rezultat umjetnog sužavanja parametara nabave;

- (b) nisu podnesene odgovarajuće ponude ili odgovarajući zahtjevi za sudjelovanje za prethodni postupak javne nabave;
- (c) njihova bi primjena obvezivala javnog naručitelja ili naručitelja da nabavi opremu s nerazmjernim troškovima ili tehničkim značajkama različitima od onih postojeće opreme ili bi dovela do neusklađenosti ili tehničkih poteškoća u radu i održavanju.

Javni naručitelji i naručitelji nerazmjernima mogu smatrati procijenjene razlike u troškovima iznad 20 % na temelju objektivnih i transparentnih podataka.

Ovom se odredbom ne dovodi u pitanje mogućnost isključivanja izuzetno niskih ponuda na temelju članka 69. Direktive 2014/24/EU i članka 84. Direktive 2014/25/EU.

Članak 20.

Dražbe za uvođenje obnovljivih izvora energije

1. Pri osmišljavanju dražbi za uvođenje energije iz obnovljivih izvora i ako je dopušteno sudjelovanje tehnologija navedenih kao strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija na temelju ove Uredbe, države članice uključuju:
  - (a) pretkvalifikacijske kriterije povezane s odgovornim poslovnim ponašanjem, kibernetičkom sigurnošću i sigurnošću podataka te sposobnošću potpune i pravodobne provedbe projekta;
  - (b) pretkvalifikacijske kriterije različite od onih iz točke (a) ili kriterije dodjele za procjenu doprinosa dražbe održivosti i otpornosti iz stavka 1.a.

Time se ne dovode u pitanje članak 4. Direktive (EU) 2018/2001 i članci 107. i 108. Ugovora te međunarodne obveze Unije.

1.a Doprinos dražbi održivosti i otpornosti temelji se na kriteriju utvrđenom u točki (a) i na barem jednom od kriterija utvrđenih u točkama od (b) do (d), koji su objektivni, transparentni i nediskriminirajući, a to su:

(a) doprinos otpornosti, uzimajući u obzir udio strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija ili posebnih sastavnih dijelova koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih proizvoda podrijetlom iz treće zemlje koji čini više od 50 % opskrbe tom određenom strateškom tehnologijom s nultom neto stopom emisija u Uniji;

Za potrebe točke (a) zemlja podrijetla utvrđuje se u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća;

(b) okolišna održivost koja nadilazi minimalne zahtjeve iz primjenjivog zakonodavstva;

(c) doprinos inovacijama pružanjem potpuno novih rješenja ili poboljšanjem usporedivih najsuvremenijih rješenja;

(d) doprinos integraciji energetskeg sustava.

To ne sprečava države članice da primjenjuju dodatne necjenovne kriterije osim onih navedenih u ovom stavku 1.a.

Komisija će donijeti provedbeni akt kojim će se dodatno utvrditi pretkvalifikacijski kriteriji i kriteriji dodjele.

Taj provedbeni akt donosi se u roku od devet mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe, u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 3.

2. Ako se primjenjuju kao kriteriji dodjele, države članice svakom kriteriju procjene doprinosa održivosti i otpornosti dražbe daju minimalni ponder od 5 % i kombinirani ponder između 15 % i 30 % kriterija dodjele. Time se ne dovodi u pitanje mogućnost dodjeljivanja višeg pondera kriterijima iz stavka 1. a točaka (b), (c) i (d), u skladu s bilo kojim ograničenjem za necjenovne kriterije utvrđene na temelju pravila o državnim potporama.
3. Države članice nisu obvezne primijeniti uvjete koji se odnose na pretkvalifikacijske kriterije i kriterije dodjele iz stavka 1. ako bi njihova primjena dovela do nerazmjernih troškova. Države članice nerazmjernima mogu smatrati procijenjene razlike u troškovima veće od 15 % na temelju objektivnih i provjerljivih podataka.
4. Stavci od 1. do 3. primjenjuju se na najmanje 20 % godišnje količine koja se stavlja na dražbu po državi članici. Nakon stupanja na snagu provedbenog akta iz stavka 5. stavci od 1. do 3. primjenjuju se na godišnju količinu koja se stavlja na dražbu po državi članici kako je definirano u provedbenom aktu iz stavka 5.
5. Do 31. prosinca 2027. i svake dvije godine nakon toga Komisija donosi provedbeni akt radi utvrđivanja udjela godišnje količine koja se stavlja na dražbu po državi članici na koje se primjenjuju stavci od 1. do 3. i smanjenja praga procijenjenih razlika u troškovima iz stavka 3. Određivanje udjela količine koja se stavlja na dražbu temelji se na sveobuhvatnoj procjeni primjene kriterija otpornosti i održivosti za dražbe za energiju iz obnovljivih izvora i njihova učinka na ubrzano uvođenje tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

Provedbenim aktom iz podstavka 1. osigurava se odgovarajuće vrijeme za provedbu, pri čemu se osigurava najmanje 12 mjeseci nakon stupanja na snagu provedbenog akta kako bi se prilagodili nacionalno pravo i oblikovanje dražbi.

6. Za izračun količina koje se stavljaju na dražbu po državi članici mogu se isključiti sljedeće dražbe:
- (a) dražbe za određenu tehnologiju ako je u prethodne dvije godine bilo premalo prijava za sve dražbe;
  - (b) dražbe za postrojenja s najvećom veličinom projekta od 10 MW.
7. Kako bi se olakšala provedba za sve države članice, posebno za one s malim brojem dražbi, države članice koje nisu pokrenule više od dvije dražbe godišnje tijekom posljednje dvije godine mogu izračunati udio dražbi na koje se primjenjuju necjenovni kriteriji tijekom razdoblja od dvije godine.

Članak 21.

Drugi oblici javne intervencije

1. Ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. Ugovora i članak 4. Direktive 2018/2001⁴⁵ te u skladu s međunarodnim obvezama Unije, pri odlučivanju o uspostavi novih programa ili ažuriranju postojećih programa namijenjenih kućanstvima, poduzećima ili potrošačima kojima ih se potiče da kupuju konačne proizvode tehnologija s nultom neto stopom emisija, države članice, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja je osnovalo jedno ili više takvih tijela odnosno jedno ili više takvih javnopravnih tijela oblikuju ih tako da se korisnike potiče na kupnju konačnih proizvoda strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija s visokim doprinosom održivosti i otpornosti kako je navedeno u članku 21. stavku 3.a, za što osiguravaju dodatnu razmjernu financijsku naknadu.

---

⁴⁵ Direktiva 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora.

2. Dodatna financijska naknada koju dodjeljuju tijela u skladu sa stavkom 1. zbog primjene kriterija iz članka 21. stavka 3.a točaka (a), (c) i (d) za potrošača ne premašuje 5 % troška konačnog proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija.
3. Pri oblikovanju i provedbi programa obuhvaćenog stavkom 1. nadležno tijelo primjenjuje otvoren, nediskriminirajući i transparentan postupak za procjenu doprinosa otpornosti i održivosti dostupnih konačnih proizvoda strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija na tržištu. Bilo koji konačni proizvod strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija može se u bilo kojem trenutku prijaviti za pristupanje programu. Nadležno tijelo određuje prolaznu ocjenu koju konačni proizvodi strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija moraju dobiti kako bi bili prihvatljivi za dodatnu financijsku naknadu na temelju programa potpore.
  - 3.a Doprinos drugih oblika javne intervencije održivosti i otpornosti temelji se na sljedećim objektivnim, transparentnim i nediskriminirajućim kriterijima:
    - (a) doprinos otpornosti, uzimajući u obzir udio strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija ili posebnih sastavnih dijelova koji se prvenstveno upotrebljavaju za proizvodnju tih proizvoda podrijetlom iz treće zemlje koji čini više od 50 % opskrbe tom određenom strateškom tehnologijom s nultom neto stopom emisija u Uniji;

i barem na jednom od sljedećih kriterija, a to su:
      - (b) okolišna održivost koja nadilazi minimalne zahtjeve iz primjenjivog zakonodavstva;
      - (c) doprinos inovacijama pružanjem potpuno novih rješenja ili poboljšanjem usporedivih najsuvremenijih rješenja;
      - (d) doprinos integraciji energetskeg sustava.

To ne sprečava države članice da primjenjuju dodatne necjenovne kriterije osim onih navedenih u ovom stavku 3.a.

Za potrebe točke (a) zemlja podrijetla utvrđuje se u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.

4. Države članice na jedinstvenim internetskim stranicama sa slobodnim pristupom objavljuju sve informacije o programima na temelju članka 21. stavka 1. za svaki pojedinačni relevantni konačni proizvod strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija.

Članak 22.

Koordinacija inicijativa za pristup tržištima

1. Komisija pruža smjernice o primjeni kriterija procjene doprinosa dostupnih proizvoda obuhvaćenih oblicima javne intervencije iz članka 19., 20. i 21. otpornosti i održivosti.
2. Radi procjene doprinosa otpornosti Komisija donosi provedbeni akt kojim se utvrđuje popis svih konačnih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihovih glavnih sastavnih dijelova. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. stavka 3.

Na temelju provedbenog akta iz podstavka 1. Komisija dostavlja ažurirane informacije o udjelima opskrbe Unije podrijetlom iz različitih trećih zemalja u posljednjoj godini za koju su dostupni podaci za svaku od strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija i njihove glavne sastavne dijelove. [...] **Zemlja podrijetla** utvrđuje se u skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.

3. Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija razmatra mjere koje su države članice poduzele radi provedbe članaka od 19. do 21. te razmjenjuje najbolje primjere iz prakse, među ostalim u pogledu praktične primjene kriterija kojima se utvrđuje doprinos održivosti i otpornosti u javnoj nabavi ili programa kojima se potiče kupnja konačnih proizvoda tehnologija s nultom neto stopom emisija.

Poglavlje V.

Unapređenje vještina za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta

Članak 23.

Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija

1. U potpunosti poštujući nadležnost država članica u području obrazovanja i osposobljavanja, Komisija može poduprijeti, među ostalim pružanjem početnih financijskih sredstava, pokretanje europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija, čiji su ciljevi:
- (a) izraditi programe, sadržaje i materijale za učenje, osposobljavanje i obrazovanje o razvijanju, proizvodnji, postavljanju, puštanju u pogon, upravljanju, održavanju, popravljanju, ekološkom dizajnu, ponovnoj upotrebi i recikliranju tehnologija s nultom neto stopom emisija, kao i o sirovinama, koje države članice i pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja dobrovoljno upotrebljavaju na svojim državnim područjima, te podupirati kapacitete javnih tijela, osobito onih nadležnih za izdavanje dozvola i odobrenja iz poglavlja II. i javnih naručitelja iz poglavlja IV. ove Uredbe;
  - (b) promicati dobrovoljnu upotrebu programa, sadržaja i materijala za učenje od strane pružatelja usluga obrazovanja i osposobljavanja u državama članicama;
  - (b.1) pružati potporu pružateljima usluga obrazovanja i osposobljavanja koji se koriste programima, sadržajima i materijalima za učenje koje izrađuju akademije kako bi poboljšali kvalitetu osposobljavanja koje nude;

- (c) razvijati kvalifikacije, uključujući, prema potrebi, mikrokvalifikacije, za dobrovoljnu upotrebu od strane država članica i pružatelja usluga obrazovanja i osposobljavanja na njihovim državnim područjima kako bi se omogućila transparentnost stečenih vještina i poboljšale prenosivost između radnih mjesta i prekogranična mobilnost radne snage te kako bi se promicalo povezivanje s relevantnim radnim mjestima s pomoću alata kao što su Europska mreža službi za zapošljavanje (EURES) i EURAXESS i kako bi se utvrdilo da je program ili sadržaj za učenje razvila Europska akademija za industriju s nultom neto stopom emisija.
2. Europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija stvaraju rodno uravnotežen sadržaj, doprinose suzbijanju rodni stereotipa i posvećuju posebnu pozornost potrebi za uključivanjem više žena i mladih koji ne rade, nisu u sustavu redovitog obrazovanja te nisu u sustavu obrazovanja odraslih, **te** starijih osoba i osoba s invaliditetom na tržište rada.

Članak 24.

Regulirane profesije u industrijama s nultom neto stopom emisija i priznavanje stručnih kvalifikacija

1. Do 31. prosinca 2025. i svake dvije godine nakon toga države članice nastoje utvrditi jesu li programi za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija istovjetni posebnim kvalifikacijama koje traži država članica domaćin za pristup reguliranim aktivnostima u okviru neke profesije od posebnog interesa za industriju s nultom neto stopom emisija u toj državi članici.

2. Ako država članica zaključi da su programi za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija istovjetni posebnim kvalifikacijama koje traži država članica domaćin za pristup reguliranim aktivnostima u okviru neke profesije od posebnog interesa za industriju s nultom neto stopom emisija, objavljuje te informacije i osigurava da budu lako dostupne na internetu. Osim toga, država članica olakšava priznavanje kvalifikacija koje su izdali pružatelji usluga obrazovanja i osposobljavanja na temelju programa za učenje koje su izradile akademije na temelju Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁶ kad god nositelj takve kvalifikacije zatraži pristup reguliranoj profesiji u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2005/36/EZ, a ta je profesija osobito važna za industriju s nultom neto stopom emisija, tako da se tu kvalifikaciju smatra dokazom formalnih kvalifikacija u skladu s člankom 11. Direktive 2005/36/EC.

3. Ako je pristup određenoj profesiji koja je osobito važna za industriju s nultom neto stopom emisija reguliran u smislu članka 3. stavka 1. točke (a) Direktive 2005/36/EZ, državama članicama preporučuje se da rade na izradi zajedničkog skupa minimalnih znanja, vještina i kompetencija potrebnih za obavljanje te profesije u svrhu uspostave zajedničkog okvira osposobljavanja iz članka 49.a stavka 1. Direktive 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća koji bi omogućio automatsko priznavanje kvalifikacija. Platforma za [...] **Europu** s nultom neto stopom emisija također može podnijeti prijedloge kako je navedeno u članku 49.a stavku 3. Direktive 2005/36/EZ.

Članak 25.

Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija i vještine

Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija iz članka 28. podupire i nadopunjuje djelovanje država članica, ako je to izvedivo i izbjegavajući nerazmjerno administrativno opterećenje za države članice te poštujući njihovu nadležnost, savjetovanjem i pomaganjem Komisiji i državama članicama, među ostalim nadležnim tijelima i javnim naručiteljima iz poglavlja II. i poglavlja IV., obavljanjem sljedećih zadaća:

---

⁴⁶ Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

1. pomaže Komisiji u procjeni, stalnom praćenju i predviđanju potražnje i ponude radne snage s vještinama potrebnima za tehnologije s nultom neto stopom emisija, prema potrebi doprinoseći aktivnostima europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija;
2. prati aktivnosti europskih akademija za industriju s nultom neto stopom emisija i potiče sinergiju s drugim nacionalnim inicijativama i projektima te inicijativama i projektima Unije za vještine, jača i dopunjuje dobre prakse te osigurava opći nadzor;
3. pomaže u mobilizaciji dionika, među ostalim industrije, socijalnih partnera te pružatelja usluga obrazovanja i osposobljavanja, za promicanje programa za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija;
4. pomaže u primjeni obrazovnih kvalifikacija koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija u državama članicama radi promicanja utvrđivanja vještina i usklađivanja vještina i radnih mjesta, među ostalim promicanjem valjanosti i prihvaćanja kvalifikacija na cjelokupnom tržištu rada Europske unije;
5. olakšava, prema potrebi, izradu profila zanimanja za dobrovoljnu upotrebu država članica, koji se sastoje od zajedničkog skupa znanja, vještina i kompetencija za ključne profesije u tehnologijama s nultom neto stopom emisija, oslanjajući se među ostalim na programe za učenje koje su izradile europske akademije za industriju s nultom neto stopom emisija i služeći se prema potrebi nazivljem iz Europske klasifikacije vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja (ESCO) kako bi se osigurale transparentnost i mobilnost između radnih mjesta i preko granica unutarnjeg tržišta;
6. promiče primjerene radne uvjete na radnim mjestima u industrijama tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključivanje mladih, žena i starijih osoba na tržište rada za industrije tehnologija s nultom neto stopom emisija i privlačenje kvalificiranih radnika iz trećih zemalja, u skladu s nacionalnim nadležnostima, pravom i praksom, kako bi se postigla veća raznolikost radne snage;

7. olakšava veću koordinaciju i razmjenu najbolje prakse među državama članicama kako bi se povećala dostupnost vještina povezanih s tehnologijama s nultom neto stopom emisija, među ostalim doprinoseći politikama Unije i država članica za privlačenje novih talenata iz trećih zemalja, u skladu s nacionalnim nadležnostima, pravom i praksom. To se provodi u koordinaciji s postojećim strukturama europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja;
8. traži sinergiju s postojećim programima osposobljavanja ili obrazovanja, među ostalim s ciljem usklađivanja programâ s potrebama europske industrije.

Poglavlje VI.

Inovacije

Članak 26.

Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija

1. Države članice mogu na vlastitu inicijativu uspostaviti regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija kako bi se omogućili razvoj, ispitivanje i vrednovanje inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija ili drugih inovativnih tehnologija u kontroliranom stvarnom okruženju u ograničenom razdoblju prije njihova stavljanja na tržište ili u upotrebu.

Države članice uspostavljaju regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija u skladu sa stavkom 1. na zahtjev bilo kojeg poduzeća, organizacije ili konzorcija koji razvijaju inovativne tehnologije s nultom neto stopom emisija, a koji ispunjavaju kriterije prihvatljivosti i odabira iz stavka 2. točke (a) i koje su nadležna tijela odabrala na temelju postupka odabira iz stavka 2. točke (b).

2. Načini i uvjeti za uspostavu regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija i upravljanje njima na temelju ove Uredbe donose se provedbenim aktima u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34. Tim načinima i uvjetima podupire se fleksibilnost nacionalnih nadležnih tijela pri određivanju prioriteta između zahtjeva za regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija i odlučivanja o njihovom odobrenju. Navedenim načinima i uvjetima potiču se inovacije i regulatorno učenje te osobito uzimaju u obzir posebne okolnosti i kapaciteti malih i srednjih poduzeća koji sudjeluju, uključujući *start-up* poduzeća. Provedbeni akti sadržavaju zajednička glavna načela o sljedećim pitanjima:
- (a) prihvatljivosti i odabiru za sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija;
  - (b) postupku prijave, sudjelovanja, praćenja regulatornih izoliranih okruženja s nultom neto stopom emisija te izlaska iz njih i njihova ukidanja;
  - (c) uvjetima koji se primjenjuju na sudionike.
3. Sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija ne utječe na nadzorne i korektivne ovlasti tijela koja nadziru ta okruženja. Ispitivanje, razvoj i vrednovanje inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija i drugih inovativnih tehnologija provodi se pod nadzorom nadležnih tijela i uz njihovu potporu. Nadležna tijela fleksibilno izvršavaju svoje nadzorne ovlasti u okviru granica relevantnog zakonodavstva, pri čemu prilagođavaju postojeće regulatorne postupke i primjenjuju svoje diskrecijske ovlasti u provedbi i izvršavanju zakonskih odredaba u pogledu određenog projekta regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija radi uklanjanja prepreka, olakšavanja regulatornog opterećenja, smanjenja regulatorne nesigurnosti i podupiranja inovacija u tehnologijama s nultom neto stopom emisija ili drugim inovativnim tehnologijama.

4. Ako je to relevantno za postizanje cilja ovog članka, nadležna tijela razmatraju odobrenje odstupanjâ ili iznimaka u nacionalnom pravu u mjeri u kojoj je to dopušteno relevantnim pravom Unije. Nadležna tijela osiguravaju da se planom provedbe projekta u regulatornom izoliranom okruženju jamči poštovanje zahtjevâ prava Unije te ključnih ciljeva i osnovnih zahtjeva nacionalnog zakonodavstva. Nadležna tijela obavještavaju javnost o svim znatnim rizicima za zdravlje, sigurnost ili okoliš utvrđenima tijekom razvoja i ispitivanja inovativnih tehnologija s nultom neto stopom emisija ili drugih inovativnih tehnologija i odmah obustavljaju postupak razvoja i ispitivanja dok se ti rizici ne ublaže. Ako nadležna tijela smatraju da predloženi projekt predstavlja izniman rizik za zdravlje i sigurnost radnika, opće populacije ili okoliša, osobito jer se odnosi na ispitivanje, razvoj ili vrednovanje posebno otrovnih tvari, odobravaju plan provedbe projekta u regulatornom izoliranom okruženju tek nakon što se uvjere da su uvedene primjerene zaštitne mjere koje su razmjerne utvrđenom iznimnom riziku.
6. Na temelju primjenjivog zakonodavstva Unije i država članica o odgovornosti, sudionici regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija i dalje su odgovorni za svaku materijalnu štetu nanесenu trećim stranama kao posljedica ispitivanja u regulatornom izoliranom okruženju.
7. Trajanje regulatornog izoliranog okruženja s nultom neto stopom emisija može se produljiti istim postupkom uz suglasnost nacionalnog nadležnog tijela.

8. Regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija oblikuju se i provode tako da, prema potrebi, olakšavaju prekograničnu suradnju nacionalnih nadležnih tijela. Države članice koje su uspostavile regulatorna izolirana okruženja s nultom neto stopom emisija koordiniraju svoje aktivnosti i surađuju u okviru Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija u cilju razmjene relevantnih informacija s drugim državama članicama u okviru Platforme. Platforma može pozvati poduzeća koja su sudjelovala u regulatornom izoliranom okruženju s nultom neto stopom emisija da podijele svoja iskustva iz tog procesa. Komisija na temelju informacija Platforme podnosi godišnja izvješća o rezultatima provedbe regulatornih izoliranih okruženja, koja uključuju dobru praksu, stečena iskustva i preporuke o njihovom ustroju te, prema potrebi, izvješća o primjeni ove Uredbe i drugog zakonodavstva Unije u regulatornom izoliranom okruženju na način koji je prilagođen potrebama samog okruženja.

Članak 27.

Mjere za mala i srednja poduzeća, uključujući start-up poduzeća

1. Države članice poduzimaju sljedeća djelovanja:
- (a) malim i srednjim poduzećima, uključujući *start-up* poduzeća, osiguravaju prioritetni pristup regulatornim izoliranim okruženjima s nultom neto stopom emisija ako ispunjavaju uvjete prihvatljivosti utvrđene u članku 26.;
  - (b) organiziraju aktivnosti podizanja svijesti o sudjelovanju malih i srednjih poduzeća, uključujući *start-up* poduzeća, u regulatornim izoliranim okruženjima;
  - (c) prema potrebi uspostavljaju poseban kanal komunikacije s malim i srednjim poduzećima, među ostalim *start-up* poduzećima, kako bi pružile smjernice i odgovorile na pitanja o provedbi članka 26.

2. Države članice uzimaju u obzir posebne interese i potrebe malih i srednjih poduzeća, uključujući *start-up* poduzeća, te pružaju odgovarajuću administrativnu potporu za sudjelovanje u regulatornim izoliranim okruženjima. Ne dovodeći u pitanje primjenu članaka 107. i 108. Ugovora, države članice trebale bi obavijestiti mala i srednja poduzeća, uključujući *start-up* poduzeća, o raspoloživoj financijskoj potpori za njihove aktivnosti u regulatornim izoliranim okruženjima.

Poglavlje VII.

Upravljanje

Članak 28.

Uspostava i zadaće Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija

1. Uspostavlja se Platforma za Europu s nultom neto stopom emisija („Platforma”).
2. Platforma obavlja zadaće utvrđene ovom Uredbom.
3. Platforma može pružati savjete i pomoć Komisiji i državama članicama u vezi s njihovim djelovanjima za postizanje ciljeva navedenih u poglavlju I. ove Uredbe, vodeći računa o nacionalnim energetske i klimatskim planovima dostavljenima na temelju Uredbe (EU) 2018/1999⁴⁷.

---

⁴⁷ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetske unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

4. Članovi Platforme unutar Platforme mogu koordinirati partnerstva za tehnologije s nultom neto stopom emisija kako bi poticali prihvaćanje tehnologija s nultom neto stopom emisija na globalnoj razini i doprinijeli ulozi industrijskih kapaciteta Unije u pripremi terena za globalni prelazak na čistu energiju, u skladu s ukupnim ciljevima ove Uredbe koji proizlaze iz članka 1. ove Uredbe. Platforma povremeno može raspravljati, među ostalim, o sljedećim temama:
- (a) kako poboljšati suradnju Unije i trećih zemalja u lancu vrijednosti s nultom neto stopom emisija;
  - (b) kako ukloniti nekarinske prepreke trgovini, na primjer uzajamnim priznavanjem procjene sukladnosti ili preuzimanjem obveze izbjegavanja izvoznih ograničenja;
  - (c) kojim bi se trećim zemljama mogla dati prednost za sklapanje partnerstava za tehnologije s nultom neto stopom emisija, vodeći računa o sljedećem:
    - i. potencijalnom doprinosu sigurnosti opskrbe, uzimajući u obzir njihove kapacitete za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija;
    - ii. postoje li već sklopljeni sporazumi o suradnji između treće zemlje i Unije;
    - iii. jamče li se regulatornim okvirom treće zemlje i njegovom provedbom praćenje, sprečavanje i smanjenje učinaka na okoliš, primjena društveno odgovorne prakse, uključujući poštovanje ljudskih prava i prava radnika te smislenu i ravnopravnu suradnju s lokalnim zajednicama, primjena transparentne poslovne prakse i sprečavanje štetnih učinaka na pravilno funkcioniranje javne uprave i vladavinu prava;
  - (d) kako potaknuti proizvodnju u Europi rješavanjem pitanja financiranja, regulatornog okvira te jamstava za ulaganja i lokaciju.

Ovim stavkom ne dovode se u pitanje ovlasti Vijeća u skladu s Ugovorima.

5. Države članice podupiru Komisiju u provedbi mjera suradnje utvrđenih u okviru partnerstva za tehnologije s nultom neto stopom emisija.

Članak 29.

Struktura i funkcioniranje Platforme za Europu s nultom neto stopom emisija

1. Platforma se sastoji od predstavnika država članica i Komisije. Njome predsjedava predstavnik Komisije.
2. Svaka država članica u Platformu imenuje predstavnika na visokoj razini. Ako je to važno u pogledu funkcije i stručnosti, država članica može imati više od jednog predstavnika za različite zadaće koje se odnose na rad Platforme. Svaki član Platforme ima zamjenika. Samo države članice imaju pravo glasa. Svaka država članica ima samo jedan glas bez obzira na broj predstavnika.
3. Na prijedlog Komisije Platforma donosi svoj poslovnik običnom većinom svojih članova.
4. Platforma se sastaje u redovitim vremenskim razmacima kako bi osigurala učinkovito izvršenje svojih zadaća navedenih u ovoj Uredbi. Prema potrebi, Platforma održava izvanredne sastanke na obrazloženi zahtjev Komisije ili države članice.
5. Komisija pomaže Platformi u okviru izvršnog tajništva koje pruža tehničku i logističku potporu.
6. Platforma može osnovati stalne ili privremene podskupine koje će se baviti određenim pitanjima i zadaćama povezanim s ovom Uredbom.
- 6.a Platforma se sastaje najmanje jednom godišnje kako bi raspravljala o praćenju predviđenom u članku 31.

7. Platforma poziva predstavnike Europskog parlamenta da kao promatrači sudjeluju na njezinim sastancima, među ostalim na sastancima stalnih ili privremenih podskupina iz stavka 6.
8. Prema potrebi, Platforma ili Komisija mogu pozvati stručnjake i druge treće strane s posebnim stručnim znanjem o nekoj temi, među ostalim iz industrije i organizacija dionika, na sastanke Platforme i podskupine ili da dostave pisane doprinose, ali oni nemaju pravo sudjelovati u donošenju odluka.
9. Platforma poduzima potrebne mjere za sigurno postupanje s povjerljivim i poslovno osjetljivim informacijama te njihovu sigurnu obradu.
10. Platforma ulaže sve napore kako bi se postigao konsenzus.
11. Platforma koordinira rad postojećih industrijskih saveza i surađuje s njima.

Članak 30.

Povezanost s nacionalnim energetske i klimatskim planovima

Države članice uzimaju u obzir ovu Uredbu pri izradi svojih nacionalnih energetske i klimatske planova i njihovih ažuriranih verzija, koji se dostavljaju na temelju članka 3., 9. i 14. Uredbe (EU) 2018/1999, osobito u pogledu dimenzije „istraživanje, inovacije i konkurentnost” Europske unije, te pri podnošenju svojih dvogodišnjih izvješća o napretku u skladu s člankom 17. te uredbe.

Poglavlje VIII.

Praćenje

Članak 31.

Praćenje

1. Komisija kontinuirano prati:
  - (a) napredak Unije u pogledu ciljeva Unije iz članka 1., osobito rizik za sigurnost opskrbe tehnologijama s nultom neto stopom emisija kojima bi se narušilo tržišno natjecanje ili fragmentiralo unutarnje tržište, te povezani učinak ove Uredbe;
  - (aa) napredak Unije u odnosu na referentnu vrijednost iz članka 9.a;
  - (ab) obujam uvoza strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija u Uniju i njihova izvoza iz Unije;
  - (b) napredak u ostvarivanju cilja kapaciteta utiskivanja CO₂ na razini Unije iz članka 16. i u vezi s povezanom prijevoznom infrastrukturom za CO₂.
2. Države članice i nacionalna tijela koja imenuju u tu svrhu prikupljaju i dostavljaju podatke i druge dokaze potrebne na temelju stavka 1. točaka (a), (aa), (ab) i (b). Konkretno, svake četiri godine prikupljaju i dostavljaju Komisiji sljedeće podatke:
  - (-a) utvrđene prepreke trgovini tehnologijama s nultom neto stopom emisija ili robom u kojoj se upotrebljavaju tehnologije s nultom neto stopom emisija na unutarnjem tržištu;
  - (a) najnovije događaje u vezi sa strateškim tehnologijama s nultom neto stopom emisija i tržišnim kretanjima, kao i tržišnim cijenama za odgovarajuće tehnologije s nultom neto stopom emisija, uključujući informacije o dražbama, njihovoj učestalosti, cijenama dodjele i količini koje su relevantne za poglavlje IV.;

- (b) kapacitet za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija po strateškoj tehnologiji i ključnim sastavnim dijelovima lanca vrijednosti ako su navedeni u Prilogu X., kao i proizvodni kapacitet budućih strateških projekata s nultom neto stopom emisija koji su donijeli konačne odluke o ulaganjima;
  - (ba) podatke o zapošljavanju i vještinama za proizvodnju u svakom sektoru strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući, prema potrebi, broj zaposlenika, nedostatak radne snage i vještina te brojke u pogledu radne snage i vještina potrebnih za ispunjavanje ciljeva ove Uredbe;
  - (d) sljedeće informacije povezane s postupcima izdavanja dozvola po strateškoj tehnologiji s nultom neto stopom emisija:
    - i. broj pokrenutih postupaka izdavanja dozvola, broj odbijenih zahtjeva i broj donesenih sveobuhvatnih odluka te informacije o tome je li projekt odobren ili odbijen;
    - ii. trajanje postupaka izdavanja dozvola u kojima je donesena sveobuhvatna odluka, uključujući trajanje produljenja rokova;
    - iii. informacije o sredstvima dodijeljenima za rad imenovanih kontaktnih točaka;
  - (g) podatke o broju i prirodi izoliranih okruženja postavljenih u posljednjih 12 mjeseci;
  - (h) podatke o količini CO₂ trajno uskladištenog pod zemljom u skladu s Direktivom 2009/31/EZ.
- 3.a Podaci iz stavka 2. dostavljaju se ako već nisu uključeni u elemente izvješćivanja o kojima je Komisija obaviještena na temelju članaka 17. i 25. Uredbe 2018/1999 ili u skladu s tim elementima.

- 3.b Obveze izvješćivanja iz stavka 2. ne primjenjuju se ako države članice smatraju da bi to bilo u suprotnosti s njihovim bitnim sigurnosnim interesima u skladu s člankom 346. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.
4. Svaka država članica Komisiji šalje prvo izvješće krajem svibnja u godini koja slijedi nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe. Sljedeća se izvješća šalju svake godine do kraja svibnja.
- 4.a Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 34. stavkom 3. kojima se utvrđuje predložak izvješća iz stavka 4.
6. Na temelju izvješća podnesenih na temelju stavka 2. ovog članka Komisija prati napredak Unije iz stavka 1. točke (a) i svake godine objavljuje povezane preporuke u okviru godišnjih izvješća o konkurentnosti tehnologija čiste energije na temelju članka 35. stavka 2. točke (m) Uredbe (EU) 2018/1999. Preporuke uključuju i razmatranja o tome jesu li sve tehnologije s nultom neto stopom emisija potrebne za postizanje ciljeva iz članka 1. obuhvaćene Uredbom.
7. Na temelju nacrtu zahtjeva za dozvolu podnesenih na temelju članka 10. Direktive 2009/31/EZ i izvješća podnesenih na temelju članka 17. stavka 2. i članka 18. stavaka 4. i 6. ove Uredbe Komisija prati napredak u ostvarivanju cilja na razini Unije u pogledu kapaciteta utiskivanja CO₂ iz stavka 1. točke (b) ovog članka te svake godine podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću.
8. Komisija o svojim zaključcima obavješćuje Platformu za Europu s nultom neto stopom emisija.

Poglavlje IX.
Završne odredbe

Članak 32.
Delegiranje ovlasti

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 33. radi izmjene načina na koje se sporazumi između subjekata iz članka 18. stavka 1. i ulaganja u kapacitet skladištenja trećih strana uzimaju u obzir za ostvarenje njihova pojedinačnog doprinosa utvrđenog u članku 18. stavku 5. te radi izmjene sadržaja izvješća iz članka 18. stavka 6.

Članak 33.
Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji pod uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 32. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od [datum početka primjene]. Komisija podnosi izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 32. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave navedene odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u dotičnoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 32. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od njegova priopćenja Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 34.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

Za pitanja povezana s člankom 19. Komisiji pomaže Savjetodavni odbor za javnu nabavu osnovan Odlukom Vijeća 71/306/EEZ.

U pitanjima povezanima s člankom 20. Komisiji pomaže Odbor za energetska unija osnovan člankom 44. Uredbe (EU) 2018/1999.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
4. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011 u vezi s njezinim člankom 4.

Članak 35.

Evaluacija

1. Komisija do ... [pet godina nakon datuma početka primjene ove Uredbe] i svakih pet godina nakon toga provodi evaluaciju ove Uredbe i glavne zaključke predstavlja u izvješću Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.
2. Tom se evaluacijom procjenjuje sljedeće:
  - (a) jesu li ostvareni ciljevi ove Uredbe kako su utvrđeni u članku 1., osobito u pogledu njezina doprinosa funkcioniranju jedinstvenog tržišta, kao i njezin učinak na poslovne korisnike, posebno na mala i srednja poduzeća, i krajnje korisnike, te na ciljeve europskog zelenog plana;
  - (b) jesu li odredbe akta o industriji s nultom neto stopom emisija prikladne za postizanje rezultata nakon 2030. i za postizanje dugoročnog cilja klimatske neutralnosti do 2050. iz članka 1., uzimajući u obzir, među ostalim, mogućnost da se u akt o industriji s nultom neto stopom emisija uključe druge tehnologije koje mogu imati važnu ulogu u postizanju klimatske neutralnosti do 2050., kao i moguće proširenje područja primjene ove Uredbe kako bi se obuhvatila izgradnja ili pretvorba postrojenja i objekata u sektorima u kojima je teško smanjiti emisije na klimatski neutralne procese u kojima se izgradnjom ili prenamjenom tih postrojenja i objekata znatno i trajno smanjuju stope emisija ekvivalenta CO₂ industrijskih procesa u mjeri u kojoj je to tehnički izvedivo.

3. U evaluaciji se u obzir uzimaju rezultati postupka praćenja kako je navedeno u članku 31. i tehnološke potrebe koje proizlaze iz ažuriranja nacionalnih energetske i klimatskih planova koje su države članice priopćile u skladu s [Uredbom o upravljanju energetskom unijom] i koji se temelje na izvješću o stanju energetske unije.
- 3.a Najkasnije u istom razdoblju iz stavka 1. i nakon savjetovanja s Platformom za Europu s nultom neto stopom emisija Komisija procjenjuje i, prema potrebi, predstavlja prijedlog za proširenje popisa tehnologija s nultom neto stopom emisija iz članka 3.a i popis strateških tehnologija s nultom neto stopom emisija iz članka 3.b.
4. Nadležna tijela država članica dostavljaju Komisiji sve relevantne informacije kojima raspolažu, a koje bi Komisiji mogle biti potrebne za izradu izvješća iz stavka 1.
5. Ako na temelju izvješća iz stavka 1. Komisija zaključi da Unija vjerojatno neće postići ciljeve utvrđene u članku 1. stavku 1., ona uz savjetovanje s Platformom za Europu s nultom neto stopom emisija procjenjuje izvedivost i proporcionalnost predlaganja mjera radi postizanja tih ciljeva.
6. Najkasnije do 31. prosinca 2026. Komisija može predložiti izmjenu ove Uredbe kako bi se do 2040. uveo novi cilj na razini Unije u pogledu kapaciteta utiskivanja CO₂. Komisija obrazlaže svoj izbor Europskom parlamentu i Vijeću ako odluči da neće predložiti uvođenje cilja za 2040.

Članak 36.

Postupanje s povjerljivim informacijama

1. Informacije dobivene u okviru provedbe ove Uredbe upotrebljavaju se samo za potrebe ove Uredbe i zaštićene su relevantnim zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom.

2. Države članice i Komisija osiguravaju zaštitu trgovinskih i poslovnih tajni te drugih osjetljivih, povjerljivih i klasificiranih informacija dobivenih i nastalih primjenom ove Uredbe, uključujući preporuke i mjere koje treba poduzeti u skladu s pravom Unije i odgovarajućim nacionalnim pravom.
3. Države članice i Komisija osiguravaju da se klasificiranim podacima dostavljenima ili razmijenjenima na temelju ove Uredbe ne umanju stupanj povjerljivosti ili da ih se ne deklasificira bez prethodnog pisanog pristanka autora **u skladu s relevantnim nacionalnim pravom ili pravom Unije.**
4. Ako država članica procijeni da bi iznošenje objedinjenih informacija u kontekstu članka 18. ipak moglo ugroziti njezine interese u pogledu nacionalne sigurnosti, može se putem obrazložene obavijesti usprotiviti tomu da ih Komisija iznese.
5. Komisija i nacionalna tijela, njihovi dužnosnici, zaposlenici i druge osobe koje rade pod nadzorom tih tijela osiguravaju povjerljivost informacija dobivenih pri obavljanju svojih zadaća i aktivnosti **u skladu s relevantnim nacionalnim pravom ili pravom Unije.** Ta se obveza primjenjuje i na sve predstavnike država članica, promatrače, stručnjake i druge sudionike koji prisustvuju sastancima Platforme na temelju članka 29.

Članak 37.

Izmjena Uredbe (EU) 2018/1724

Uredba (EU) 2018/1724 mijenja se kako slijedi:

1. u prvom stupcu u Prilogu I. dodaje se novi redak „R. Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija”;
2. u drugom stupcu u Prilogu I., u retku „R. Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” dodaju se sljedeće točke:

„1. informacije o postupku izdavanja dozvola”

„2. usluge financiranja i ulaganja”

„3. mogućnosti financiranja na razini Unije ili države članice”

„4. usluge podrške poslovanju, koje među ostalim uključuju prijavu poreza na dobit, lokalne porezne zakone, radno pravo”;

3. u prvom stupcu u Prilogu II. dodaje se novi redak „Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija”;

4. u drugom stupcu u Prilogu II., u retku „Projekti proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija” dodaju se sljedeće točke:

„Postupci za sve relevantne dozvole za izgradnju, proširenje, prenamjenu i rad projekata proizvodnje tehnologija s nultom neto stopom emisija, uključujući za strateške projekte s nultom neto stopom emisija koji obuhvaćaju sve zahtjeve i postupke”;

5. u trećem stupcu u Prilogu II., u retku „Projekti proizvodnje tehnologije s nultom neto stopom emisija” dodaje se sljedeća točka:

„Svi rezultati koji se odnose na postupke, od potvrde potpunosti zahtjeva do obavijesti imenovane kontaktne točke o sveobuhvatnoj odluci o ishodu postupka”;

6. u Prilogu III. dodaje se sljedeća točka:

„8. Imenovana kontaktna točka koja djeluje kao jedinstvena kontaktna točka na temelju članka 4. Uredbe [o Aktu o industriji s nultom neto stopom emisija].”

Članak 38.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu ... [sljedećeg dan od dana objave u *Službenom listu Europske unije*].

Uredba se primjenjuje od [datum stupanja na snagu].

Do [dvije godine od datuma početka primjene ove Uredbe] članak 19. stavak **1.** [...] primjenjuju se samo na ugovore koje sklapaju središnja tijela za nabavu kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 16. Direktive 2014/24/EU i članku 2. stavku 1. točki 12. Direktive 2014/25/EU i na ugovore čija je vrijednost jednaka ili veća od 25 milijuna EUR.

Članci 20. i 21. primjenjuju se od [24 mjeseca nakon datuma početka primjene ove Uredbe].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednik/Predsjednica

Predsjednik/Predsjednica

PRILOG X.

Neiscrpan popis konačnih proizvoda i posebnih sastavnih dijelova za koje se smatra da se primarno upotrebljavaju za proizvodnju tehnologija s nultom neto stopom emisija

	Strateške tehnologije s nultom neto stopom emisija	Sastavni dijelovi koji se „primarno upotrebljavaju” za te tehnologije
1. Solarne fotonaponske i solarne termalne tehnologije	Solarna fotonaponska energija	Solarni fotonaponski modul Solarne fotonaponske ćelije Silicijske pločice Solarni fotonaponski inverter Solarno fotonaponsko staklo Sastavni dijelovi drugih elemenata postrojenja
	Solarna toplinska energija	Solarne termalne ploče Koncentrirajuće solarne elektrane Solarna termalna zrcala Solarne termalne leće Toranj (za rastaljenu sol) Izmjenjivač topline Tekućina za prijenos topline Toplinski motor (parna turbina) Agregat za struju

2. Tehnologije energije vjetra na moru i tehnologije energije iz obnovljivih izvora na kopnu	Vjetar	Lopatice Struktura kućišta Trajni magneti Mjenjač Vratila Agregat za struju Regulator Ležajevi Toranj Sastavni dijelovi drugih elemenata postrojenja
	Energija valova	Plutače Okomiti stupac Reakcijske ploče Elementi za montažu sustava za oduzimanje snage (PTO) Sidrište / sustav temelja Generator Hidraulični sustav Pretvarač frekvencije

		<p>Transformator</p> <p>Kontrolni sustav</p>
	Energija plime i oseke	<p>Pilot</p> <p>Krak</p> <p>Kućišta</p> <p>Podvodni zmajevi</p> <p>Element za montažu sustava za oduzimanje snage</p> <p>Sidrište / sustav temelja</p> <p>Generator</p> <p>Mjenjač</p> <p>Pogonsko vratilo</p> <p>Hidraulični sustav</p> <p>Pretvarač frekvencije</p> <p>Transformator</p> <p>Sustav za kontrolu</p> <p>Rotori</p>
3. Tehnologije baterija/skladištenja	Baterija	<p>Anode</p> <p>Katode</p> <p>Elektroliti</p> <p>Separatori</p> <p>Ćelija</p> <p>Moduli</p> <p>Paketi baterija</p>

		Sustavi za upravljanje baterijama
	Tehnologije skladištenja	<p>Skladištenje toplinske energije</p> <p>Gravitacijska pohrana</p> <p>Skladištenje pod tlakom</p> <p>Kinetičko skladištenje</p> <p>Ventili</p> <p>Elektronička kontrolna oprema</p> <p>Pumpe</p> <p>Izmjenjivači topline</p> <p>Spremnici</p> <p>Prijamne cijevi</p> <p>Rastaljene soli</p>

4. Dizalice topline i tehnologije geotermalne energije	Dizalice topline	Dizalica topline Isparivač Kondenzator Kompresor Prah za premazivanje Izmjenjivač topline Ventili Pumpe Ventilatori (Sintetička) rashladna sredstva
	Geotermalna energija	Cirkulacijske pumpe Oprema za izvlačenje topline Parne turbine Turbo ekspander

5. Elektrolizatori i gorivni članci	Elektrolizatori	<p>Anode</p> <p>Elektrolizatori</p> <p>Katode</p> <p>Katalizatori</p> <p>Membrane</p> <p>Elektroliti</p> <p>Bipolarne ploče</p> <p>Kompresori</p> <p>Sustavi za pročišćavanje vode</p> <p>Uređaji za sušenje</p> <p>GDL (slojevi za difuziju plina)</p> <p>MEA (membransko-elektrodni sklop)</p> <p>Sastavni dijelovi drugih elemenata postrojenja</p>
	Gorivni članci	<p>Membransko-elektrodni sklop</p> <p>Membrane</p> <p>Difuzija plina</p> <p>Anode</p> <p>Katode</p> <p>Elektroliti</p> <p>Katalizatori</p> <p>Bipolarne ploče</p>

		Sredstva za brtvljenje članka
6. Tehnologije održivog bioplina/biometana	Tehnologije održivog bioplina/biometana	<p>Membrane</p> <p>Elektroničke komponente</p> <p>Digestori/fermentacijski spremnici</p> <p>Materijali i obloge otporni na koroziju</p>
7. Tehnologije hvatanja i skladištenja ugljika	Tehnologije hvatanja i skladištenja ugljika	<p>Oprema za hvatanje točkastih izvora</p> <p>Čvrsti adsorbensi</p> <p>Vodne bazične otopine</p> <p>Membrane</p> <p>Oprema za kompresiju</p> <p>Cjevovodi</p> <p>Oprema ili vozila za prijevoz CO₂</p> <p>Oprema za utiskivanje</p>

8. Tehnologije (elektroenergetske) mreže	Tehnologije (elektroenergetske) mreže	<p>Vodiči, kablovi, tornjevi, stupovi, izolatori</p> <p>SCADA / sustavi gospodarenja energijom</p> <p>Transformatori (snaga i mjerenje)</p> <p>Oprema za automatizaciju za trafostanice</p> <p>Rasklopni uređaji</p> <p>Kondenzatorske baterije, sabirnici</p> <p>Sustavi za upravljanje baterijama</p> <p>Elektroničke ploče</p> <p>Komponente i oprema za energetske elektroniku, uključujući tehnologiju istosmjerne struje</p> <p>Upravljačke i komunikacijske komponente (moduli GPRS-a, programabilni logički kontroleri (PLC) i drugi posebni kontrolni sustavi, senzori)</p>
--	---------------------------------------	--